

HAI BÀN TAY TẠO NÊN TIẾNG VỖ

TỔNG THỐNG MỸ DONALD TRUMP VÀ NHÀ LÃNH ĐẠO CHDCND TRIỀU TIÊN KIM JONG-UN

Theo tuyên bố của Tổng thống Mỹ Donald Trump, chỉ hơn chục ngày nữa là tới thời điểm diễn ra hội nghị thượng đỉnh giữa ông và nhà lãnh đạo CHDCND Triều Tiên Kim Jong-un lần thứ hai. Giống như lần hội nghị trước ở Singapore, mọi thông tin liên quan đều được giữ bí mật. Một lần nữa sự đặc biệt của cả hai nhà lãnh đạo này luôn khiến thế giới hồi hộp.

(Xem tiếp trang 6)

40 NĂM CUỘC CHIẾN ĐẤU BẢO VỆ BIỂN GIỚI PHÍA BẮC TỔ QUỐC:

KÝ ỨC KHÔNG QUÊN

TRANG 8

Giới đầu tư Nga chấn động vì vụ bắt giữ nhà tài chính Mỹ

TRANG 7

Kỷ nguyên chính trị mới của thế giới đang được phác họa... trên giấy

TRANG 10

Tiền đạo Anthony Martial vướng scandal ngoại tình

TRANG 31

HÀNH TRÌNH PHÁ KỲ ÁN RỪNG ĐỘNG Ở ĐIỆN BIÊN

TRANG 2-3

32 năm tình nguyện ở trại phong

TRANG 4

Nước - mục tiêu nguy hiểm trong các cuộc chiến

TRANG 28

Biên phiên dịch cho ông Trump và những câu chuyện "cười ra nước mắt"

TRANG 14

Dự luận rúng động, bàng hoàng khi Công an tỉnh Điện Biên chính thức công bố kết quả điều tra vụ nữ sinh viên Cao Thị Mỹ Duyên (22 tuổi) bị sát hại dã man. Đây là vụ án đặc biệt nghiêm trọng, 5 đối tượng thực hiện hành vi phạm tội đều nghiện ma túy, có nhiều tiền án tiền sự; phương thức, thủ đoạn phạm tội hết sức manh động, dã man; có

không tình tiết phức tạp, dùng nhiều thủ đoạn tinh vi để xóa dấu vết, tẩu tán vật chứng, dùng chứng cứ ngoại phạm để che giấu hành vi phạm tội. 72 giờ điều tra từ việc “mở từng nút thắt” đến tạo “đột phá khâu” của vụ án thực sự là một hành trình đấu trí, đấu dũng căng thẳng tột độ của cán bộ chiến sỹ ban chuyên án...

lệnh tạm giam bị can đối với: Vương Văn Hùng về tội: Giết người, cướp tài sản, hiếp dâm. Kết thúc chuyên án và thực hiện các hoạt động điều tra theo quy định của pháp luật. Quá trình điều tra, đấu tranh với các đối tượng và thu thập dấu vết, vật chứng vụ án phát sinh một số tình tiết mới liên quan trực tiếp đến hành vi phạm tội của các đối tượng, ngày 17-2, Cơ quan CSĐT Công an tỉnh Điện Biên phối hợp Viện Khoa học hình sự Bộ Công an và Phòng Kỹ thuật hình sự Công an tỉnh Điện Biên đã tiến hành khai quật tử thi nạn nhân Cao Thị Mỹ Duyên để thu thập dấu vết làm sáng tỏ vụ án.

● RÙNG MÌNH TRƯỚC TỘI ÁC CỦA 5 KÊ NGHIỆN

Qua lời khai của các đối tượng cho thấy, ngày 1-2 (ngày 27 Tết), Bùi Văn Công bàn bạc với Vương Văn Hùng rủ đi cướp tài sản và hiếp dâm, người mà các đối tượng lựa chọn là Cao Thị Mỹ Duyên, đang phụ giúp gia đình bán gà ở chợ Mường Thanh. Trước đó Công đã một vài lần biết mặt nạn nhân khi đi chợ. Sau khi được Công bí mật chỉ mặt nạn nhân, khoảng 16h ngày 4-2 (tức 30 Tết), Hùng ra chợ làm quen, đồng thời xin số điện thoại của Duyên, đề nghị cung cấp gà. 18h40' cùng ngày, Vương Văn Hùng gọi điện thoại cho Duyên đặt mua 10 con gà và yêu cầu Duyên chở gà xuống chỗ hẹn tại khu vực bờ mương đồi Độc Lập (thuộc tổ dân phố 11, phường Thanh Trường, TP Điện Biên Phủ).

Tại đây, Vương Văn Hùng bắt ngờ khống chế rồi dùng côn có xích sắt siết cổ Duyên đến khi ngất đi và đưa vào ngôi nhà hoang, sau đó dắt xe của Duyên ra bãi đất trống trước nhà rồi gọi điện thoại cho Bùi Văn Công. Sau khi nhận được điện thoại của Vương Văn Hùng, Bùi Văn Công rủ thêm Phạm Văn Nhiệm đến ngôi nhà hoang. Khi tới nơi, cả 3 đối tượng Hùng, Công, Nhiệm đã thay nhau hãm hiếp Cao Thị Mỹ Duyên, sau đó các đối tượng đưa Duyên lên thùng xe tải của Bùi Văn Công khóa lại.

HÀNH TRÌNH PHÁ KỲ ÁN RÚNG ĐỘNG Ở ĐIỆN BIÊN

● PHÁT HIỆN RÚNG ĐỘNG DỰ LUẬN CHIỀU MÔNG 3 TẾT

Khoảng 10h ngày 7-2-2019 (tức mùng 3 Tết), sau nhiều ngày nỗ lực tìm kiếm, người dân đã phát hiện thi thể em Cao Thị Mỹ Duyên (sinh năm 1997, ở Đội 5, xã Thanh Hưng, huyện Điện Biên) bị mất tích từ chiều 30 Tết theo tin trình báo của gia đình. Qua khám nghiệm hiện trường, khám nghiệm tử thi, Cơ quan công an xác định nạn nhân Cao Thị Mỹ Duyên bị chết do siết cổ. Cơ quan CSĐT Công an tỉnh Điện Biên khởi tố vụ án hình sự: Giết người, quy định tại Điều 123 Bộ luật Hình sự. Duyên là sinh viên năm 4 Đại học Nông lâm Thái Nguyên được nghỉ về ăn Tết và bán gà cho mẹ ở chợ Mường Thanh. Chiều tối 30 Tết, Duyên sử dụng xe máy BKS 27H1-7407 chở 13 con gà đi giao cho một khách lạ mặt tại khu vực C13, phường Thanh Trường, TP Điện Biên Phủ, tỉnh Điện Biên. Duyên đi khoảng 2 tiếng đồng hồ không về, gia đình nhiều lần gọi điện nhưng cô không nghe máy, sau đó điện thoại cũng bị tắt.

Sau khi nhận được tin báo, Ban Giám đốc Công an tỉnh đã chỉ đạo các đơn vị nghiệp vụ Công an tỉnh, Công an thành phố Điện Biên Phủ và công an các huyện truy tìm, đồng thời tổ chức tuần tra khóa chặt các tuyến quốc lộ, các bến xe, thông báo cho các đơn vị biên phòng siết chặt công tác quản lý người xuất cảnh. Đến 9h sáng ngày 6-2 (tức mùng 2 Tết), lực lượng truy tìm phát hiện chiếc xe

LỰC LƯỢNG CÔNG AN KHÁM XÉT KHẨN CẤP NHÀ CẬU RUỘT CỦA VƯƠNG VĂN HÙNG máy của Cao Thị Mỹ Duyên tại khu vực Đội 18, xã Noong Luống, huyện Điện Biên.

Xác định đây là vụ án đặc biệt nghiêm trọng gây chấn động dư luận, Công an tỉnh Điện Biên đã báo cáo lãnh đạo Bộ Công an và xác lập chuyên án truy xét, huy động tối đa lực lượng phối hợp với Cục Cảnh sát hình sự, Cục Kỹ thuật nghiệp vụ, Viện Khoa học hình sự Bộ Công an sử dụng đồng bộ các biện pháp nghiệp vụ khẩn trương tiến hành điều tra làm rõ. Ngày 10-2, sau 72 giờ xác minh, điều tra, Cơ quan CSĐT Công an tỉnh Điện Biên đã bắt đối tượng Vương Văn Hùng (SN 1984, trú tại Khối Tân Thủy, huyện Tuần Giáo, tỉnh Điện Biên) về hành vi giết người, cướp tài sản, hiếp dâm. Hùng là đối tượng đã 4 lần vi phạm pháp luật và có 3 tiền án, hiện sống lang thang ở TP Điện Biên Phủ và huyện Điện Biên. Qua đấu tranh, Vương Văn Hùng khai nhận đã giết nạn nhân để cướp tài sản.

Căn cứ kết quả đấu tranh chuyên án và chứng cứ thu

thập được, ngày 17-2, Cơ quan CSĐT Công an tỉnh Điện Biên ra quyết định bổ sung quyết định khởi tố vụ án hình sự: Hiếp dâm, cướp tài sản, tàng trữ trái phép chất ma túy và giữ người trái pháp luật đối với vụ án hình sự giết người nêu trên, đồng thời ra quyết định khởi tố bị can và lệnh bắt bị can để tạm giam đối với 4 đối tượng khác đều trú tại huyện Điện Biên, đó là: Bùi Văn Công (sinh năm 1975, trú tại Đội 11, xã Thanh Nứa) về tội: Giết người, cướp tài sản, hiếp dâm, bắt giữ người trái pháp luật, tàng trữ trái phép chất ma túy; Phạm Văn Nhiệm (sinh năm 1976, trú tại Đội 19, xã Thanh Nứa, về tội): Giết người, hiếp dâm; Lương Văn Hùng (sinh năm 1991, trú tại Bản Na Hí, xã Hua Thanh) về tội: Giết người và Lương Văn Lả (sinh năm 1991, trú tại Bản Mển, xã Thanh Nứa, huyện Điện Biên, tỉnh Điện Biên) về tội: Giết người.

Ngày 18-2, Cơ quan CSĐT Công an tỉnh Điện Biên ra quyết định khởi tố bị can và

Hùng lấy xe máy của Cao Thị Mỹ Duyên cùng số tài sản cướp được đi về nhà cậu ruột của Hùng ở xã Noong Hết, huyện Điện Biên.

Sáng 6-2 (mùng 2 tết), 2 con nghiện khác là Lương Văn Hùng và Lương Văn Lả đến nhà Bùi Văn Công chơi và được đối tượng này hé lộ đang giữ một cô gái trên thùng xe ô tô của Công, 2 tên này đã lên thùng xe hiệp dâm nạn nhân. Đến chiều cùng ngày, các đối tượng thấy sức khỏe của Duyên yếu và xỉu nên bàn bạc giết Duyên để bịt đầu mối. Khoảng 24 giờ ngày 6-2, Vương Văn Hùng và Bùi Văn Công đã dùng xe tải của Công chở Duyên đưa đến khu vực nghĩa trang Tông Khao, xã Thanh Nứa. Tại đây Bùi Văn Công đã dùng côn có xích sắt siết cổ Cao Thị Mỹ Duyên, sau đó 2 đối tượng này mang xác của Cao Thị Mỹ Duyên đến một ngôi nhà hoang tại đội 11, xã Thanh Nứa. Tại đây cả 5 đối tượng Vương Văn Hùng, Bùi Văn Công, Phạm Văn Nhiệm, Lương Văn Hùng và Lương Văn Lả đã cùng khiêng xác của Duyên để tại khu chôn nuôi của ngôi nhà này, rồi về nhà Bùi Văn Công để bàn bạc, che giấu hành vi phạm tội và cách đối phó với cơ quan chức năng...

● NHỮNG CHI TIẾT ĐẮT LÀM SÁNG TỎ VỤ ÁN

Như đã nói ở trên, đây là vụ án đặc biệt nghiêm trọng, phương thức, thủ đoạn phạm tội hết sức manh động, dã man, có nhiều tình tiết phức tạp. Các đối tượng nghiện ma túy, nhiều tiền án tiền sự, thực hiện hành vi phạm tội dùng nhiều thủ đoạn tinh vi để xóa

dấu vết, tẩu tán vật chứng, tuy nhiên chỉ sau 72h điều tra, xác minh, lực lượng công an đã bắt được nghi can đầu tiên là Vương Văn Hùng. Để bắt được các đối tượng, ban chuyên án đã sử dụng đồng bộ các biện pháp nghiệp vụ với sự giúp đỡ tích cực và có hiệu quả của các đơn vị nghiệp vụ của Bộ Công an và nguồn tin từ quần chúng nhân dân - Thiếu tướng Sùng A Hồng, Giám đốc Công an tỉnh Điện Biên nhấn mạnh điều này trong cuộc họp thông tin ban đầu của vụ án chiều 18-2.

Số điện thoại đối tượng sử dụng để liên lạc với Cao Thị Mỹ Duyên đã được các trinh sát kỹ thuật kiểm tra, giám sát ngay khi gia đình trình báo. Tuy nhiên, một kẻ có đến 3 lần đi tù, mới ra trại được 3 tháng như Vương Văn Hùng không dễ dàng để phát hiện. Hẳn sử dụng một chiếc sim qua rất nhiều chủ, số đăng kí lại là của một đại lý ở xa tìm mua tập trong Tây Nguyên. Phải mất rất nhiều công sức lần dò từng chi tiết, mối quan hệ, các trinh sát mới khoanh vùng được hần. Khi có manh mối này, ngay lập tức Vương Văn Hùng bị các trinh sát giám sát chặt chẽ. Qua phát động phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, lực lượng công an thu được thông tin cực kỳ quý giá đó là hình ảnh đối tượng sử dụng chiếc xe máy chở theo 2 lồng gà của nạn nhân. Trên cơ sở những tài liệu, chứng cứ thu thập được, ngày 10-2, các trinh sát đã ập vào bắt giữ Vương Văn Hùng tại nhà cậu của hần ở đội 16, xã Noong Hết, huyện Điện Biên.

Với bản chất ma cô, quỷ quyết của một tên nhiều năm sống trong tù, Hùng cực kỳ ngoan cố và kiên quyết không khai báo, thậm chí còn giữ bài cùn giả cầm giả điếu. Nhưng “vô quyết dày có móng tay nhọn”, trước sự đầu trí của các điều tra viên trên cơ sở những chứng cứ, tài liệu thu thập được, hần đã bị khuất phục và từng bước khai báo hành vi phạm tội. Mặc dù lời khai của Hùng có rất nhiều mâu thuẫn, không nhất quán, khi thì khai một mình phạm tội, lúc khác lại khai có đồng bọn. Nhưng ngay cả đồng bọn hần cũng khai báo không thành khẩn. Các trinh sát đã mất rất nhiều thời gian để rà soát thông tin nhưng lại không hề có những người như lời khai trước đó của đối tượng này.

Tuy nhiên, qua biện pháp nghiệp vụ, lực lượng công an đã thu giữ nhiều vật chứng gồm 1 xe máy, thẻ ATM của nạn nhân; 1 đăng ký xe máy, 8 con gà sống, 1 lồng gà và nhiều vật chứng khác có liên quan được đối tượng cất giấu tại nhiều nơi khác nhau.

Đấu tranh mở rộng vụ án, ngày 11-2, Cơ quan cảnh sát điều tra tiếp tục khám xét khẩn cấp căn nhà của Vương Văn Nghĩa - cậu ruột của Vương Văn Hùng, nơi Hùng cư trú từ ngày 2-2 đến khi bị bắt. Qua khám xét, tiếp tục phát hiện chiếc điện thoại của nạn nhân Cao Thị Mỹ Duyên và 1 sim điện thoại đối tượng đã sử dụng để liên lạc với nạn nhân yêu cầu giao gà vào chiều 30 tết. Đến lúc này chân tướng 4 kẻ tham gia gây án với Hùng bắt đầu lộ rõ. Ban chuyên án bí mật kiểm tra

chiếc xe tải của đối tượng Bùi Văn Công, dù đã được rửa kỹ càng nhưng các trinh sát thu được một vài mẫu máu đủ để gửi đi giám định và mẫu máu này trùng với mẫu máu của nạn nhân Cao Thị Mỹ Duyên. Ngay lập tức Bùi Văn Công được triệu tập lên cơ quan điều tra. Nhưng, giống như Vương Văn Hùng, Bùi Văn Công còn ngoan cố, xảo quyết hơn nhiều. Các trinh sát ít nhất 2 lần triệu tập đối tượng này lên xong phải thả về vì hần khai báo khá kín kẽ, “trúng” ra các bằng chứng ngoại phạm.

Tuy nhiên, ban chuyên án tiếp tục tung lực lượng tiến hành đồng bộ các biện pháp nghiệp vụ để rồi có đủ căn cứ khẳng định Bùi Văn Công là đối tượng chủ mưu, tham gia bắt giữ, hiệp dâm và sát hại nạn nhân. Sáng 17-2, trong khi tên này đang ăn sáng cách nhà khoảng 500m, các trinh sát đã ập vào gõ cửa hần trước sự ngỡ ngàng của nhiều thực khách. Cũng phải mất 2 ngày 2 đêm đấu tranh quyết liệt bằng trí, bằng chứng cứ, tài liệu, các trinh sát mới khuất phục được đối tượng chủ mưu và chính thức mở toang cánh cửa vụ án. Ngày 18-2, Cơ quan CSĐT Công an tỉnh Điện Biên đã ra quyết định khởi tố bị can và lần lượt bắt tạm giam 3 đối tượng khác là Phạm Văn Nhiệm, Lương Văn Hùng và Lương Văn Lả...

Vụ sát hại nữ sinh viên Cao Thị Mỹ Duyên gây rúng động không chỉ Điện Biên Phủ - miền đất hoa ban trắng mà còn chấn động dư luận cả nước. Chuyên án chính thức khép lại nhưng vụ án chưa kết thúc - như lời Thiếu tướng Sùng A Hồng, Giám đốc Công an tỉnh khẳng định bên lề cuộc họp cung cấp thông tin cho báo chí vào chiều 18-2. Đến nay, vụ án này còn nhiều tình tiết phức tạp, bí ẩn, nhất là động cơ gây án và vì sao các đối tượng này lại nhằm vào nạn nhân Cao Thị Mỹ Duyên? Động cơ gây án thực sự là gì? Còn mất xích nào liên quan đến vụ án nữa? Cơ quan công an đang tiếp tục làm rõ.

ĐỐI TƯỢNG LƯƠNG VĂN HÙNG, VƯƠNG VĂN HÙNG, LƯƠNG VĂN LẢ, BUI VĂN CÔNG VÀ PHẠM VĂN NHIỆM

Đến trại phong Quả Cầm (nay là Bệnh viện Phong - Da liễu Bắc Ninh) vào ngày cuối tuần sau tết Nguyên đán, những dãy nhà cấp bốn lặng lẽ dưới làn mưa xuân buồn bã như chính những mảnh đời trầm lặng nơi đây. Người phụ nữ thoạt nhìn chỉ hơn 50 tuổi, gương mặt phúc hậu nhanh nhẹn dịu cụ bà chỉ còn một chân ngồi

xuống chiếc ghế gần bậu cửa. Không biết họ trò chuyện những gì, chỉ thấy tiếng nói cười riu rít. 32 năm trôi qua, người phụ nữ ấy không lập gia đình, tình nguyện làm việc tại trại phong, đến tuổi nghỉ hưu nhưng cô vẫn xin ở lại để chăm sóc, bầu bạn với người bệnh. Mọi người gọi cô bằng cái tên triu mến - sơ Xuân.

32 NĂM TÌNH NGUYỆN Ở TRẠI PHONG

● BỎ NGHỀ GIÁO VÀO TRẠI PHONG

Nhiều người, ngay cả người thân cũng bảo sơ Xuân là “điên” khi vào trại phong làm việc tình nguyện. Vài chục năm về trước, bệnh phong hay vẫn gọi là bệnh hủi khiến người ta “tránh không kịp”, thế mà một cô giáo mầm non như sơ Xuân lại từ bỏ sự nghiệp để lao vào trại phong phục vụ các cụ già cụt chân, mất tay. Sơ Xuân tên thật là Nguyễn Thị Xuân (sinh năm 1957 ở làng Xuân Hòa, xã Đại Xuân, huyện Quế Võ, tỉnh Bắc Ninh). Tâm sự với chúng tôi về cơ duyên đưa sơ gắn bó với trại phong Quả Cầm suốt 32 năm qua, người phụ nữ ấy thốn thức. Cách đây hơn 30 năm, cô giáo Xuân là một thiếu nữ trong trẻo, trong một lần đi lễ ở nhà thờ Bắc Ninh, cô nghe người ta nhắc tới người bị bệnh hủi nhưng cô không biết người bị bệnh đó trông thế nào.

Một lần tình cờ, cô đọc được cuốn sách “*Lạc quan trên miền thượng*” viết về một người Công giáo ở Pháp sang Việt Nam lập trại phong Di Linh (Lâm Đồng). Câu chuyện trong cuốn sách ám ảnh cô mỗi đêm. Cô tự hỏi, vì sao một người ở nước Pháp xa xôi còn sang Việt Nam giúp người bệnh phong mà mình là người Việt lại không giúp được chính đồng bào mình. Ý nghĩ đó thôi thúc khiến cô trốn nhà đi tìm trại phong Quả Cầm.

Hôm đó là Chủ nhật, người cô gặp đầu tiên là một cụ ông nằm ở góc nhà, đang đau đớn chờ chết. Chẳng hiểu sao, một thiếu nữ như cô Xuân lại không hề

SƠ XUÂN CHĂM SÓC CỤ HOÀNG THỊ CÁT

thấy sợ. Cô tới gần trò chuyện với cụ. Qua tiếng khóc và câu chuyện đứt quãng, cô biết cụ vô cùng cô đơn và thiếu thốn tình cảm. Cụ bị người thân xa lánh, ruồng bỏ, trước lúc chết chỉ có một ước nguyện gặp lại con cháu, anh em lần cuối. Cả tuần sau đó, cô không tài nào quên được hình ảnh thương cảm đó. Đợi đến Chủ nhật, được nghỉ, cô lại lén lên trại phong. Nhưng ông cụ đã chết, không có con cháu, chỉ có mấy bệnh nhân phong mang thi hài cụ lên núi chôn cất. Cụ ra đi mang theo ước nguyện về miền cực lạc. Hình ảnh đó khắc sâu vào trái tim để cô quyết định bỏ nghề dạy học, đem tình cảm và tình yêu thương của mình xoa dịu nỗi đau của người bệnh phong.

Biết không ngăn cản được quyết định của chị gái, em trai nghĩ cô bị điên. Không chỉ bạn bè, người thân, chòm xóm nói cô bị điên mà lãnh đạo trại phong cũng nghi ngờ, tại sao một cô gái đang tuổi thanh xuân rục rỏ lại tới trại phong xách nước, cống các cụ già tàn

tật? Họ không biết cô có mục đích gì. Trại phong Quả Cầm lúc bấy giờ có trên 300 bệnh nhân, tứ chi của họ bị ăn mòn, dị dạng. Mọi sinh hoạt của người bệnh đều chật vật, khó khăn. Sau gần một năm làm lúi giúp các cụ, lãnh đạo trại đã nói với cô, nếu không sợ phong thì đi học y tá, về đây trại nhận làm nhân viên.

Nhưng khi cô học y tá ở trại phong Quy Hòa (Quy Nhơn) trở về, đơn xin vào làm nhân viên trại phong Quả Cầm của cô lại chưa được Sở Y tế Hà Bắc (cũ) chấp thuận. Sở thấy cô là trường hợp kỳ lạ, không dung lại vào trại làm việc. Cũng như lãnh đạo trại phong trước đây, họ nghi ngờ mục đích của cô. Sau một năm thử thách, ngày 4-3-1992, cô mới chính thức được làm y tá của trại phong.

Y tá Xuân đã trở thành cái tên thân thuộc, là người con, người bạn của những bệnh nhân phong Quả Cầm. Ở cái tuổi đẹp đẽ nhất của đời người, cô đã hy sinh, cống hiến hết mình cho người bệnh. Ngoài làm y tá, cô còn giúp đỡ bệnh nhân từ việc giặt giũ, chăm sóc

khi ốm đau, xách nước... Mỗi lần các cụ bò, lê dưới nền nhà để đến lấy thuốc, tìm cô thất lại. Bệnh nhân sáng tạo chân giả bằng những miếng tôn cắt từ chiếc xô nhưng khi đi chuyển, nó cọ vào chân làm trầy xước. Thương họ, cô đề xuất với trại xin đi học làm chân giả. Tháng 10-1992, cô lặn lội vào khu điều trị phong Bến Sắn (Bình Dương) để học và sau này cô đã mang nghề làm chân giả, làm dày dép và dụng cụ chỉnh hình cho những bàn tay cụt rụt những đôi chân không còn nguyên vẹn về trại phong Quả Cầm. Từ đó trở đi, cô có thêm nhiệm vụ phụ trách Phòng phục hồi chức năng.

● BÀ MÔI Ở TRẠI PHONG

Cô Xuân dẫn chúng tôi tới khu điều trị cho những bệnh nhân nặng, già yếu, đau yếu không đi lại được. Cả dãy nhà im lìm, lặng như tờ, biệt lập làm chúng tôi thấy nao nao. Cụ ông Đoàn Phú Vinh 92 tuổi bị phong ăn mất một chân, các ngón tay cụt gần hết, thấy chúng tôi đến chỉ khóc. Cụ nói mình nhớ vợ, ai cho quà cụ đều đặt lên bàn thờ vợ rồi khóc. Cụ bà mất đã 6 năm, bỏ lại cụ một mình buồn tẻ trong căn phòng rộng hơn 10m². Cô Xuân dìu cụ từ trên giường ra chiếc ghế giữa phòng, cụ nắm tay sơ hỏi: “Ai đến thế?”. Nghe cô giới thiệu, cụ mới nở nụ cười. Quê cụ Vinh ở quận Kiến An (Hải Phòng) nhưng vào trại phong Quả Cầm từ năm 30 tuổi. Gặp cô gái cùng cảnh ở trại, họ nên vợ nên chồng và có với nhau 3 người con trai. Nhưng vì nghèo khổ, bệnh tật không trông nom được các con, hai cụ đành phải cho chúng đi. Cô Xuân kể, thời gian gần đây cụ hay khóc, than thân trách phận, nhớ cụ bà, nhớ các con nhưng không có người thân thăm nom.

Hàng ngày, sinh hoạt cá nhân của các cụ có nhân viên bệnh viện lo liệu, cuộc sống buồn tẻ, lặng lẽ trong căn phòng nhỏ cứ thế trôi qua. Mặc bệnh phong từ khi

lên 10, cụ Hoàng Thị Cát (quê ở Bắc Ninh) năm nay đã 84 tuổi. Những đêm dài nằm chờ trời sáng, cụ sáng tác thơ. Những bài thơ nói về thân phận con người, về sự cô đơn, tịch mịch nơi trại phong biệt lập, về buồn vui những ngày tháng bầu bạn với căn nhà trống vắng đã ra đời. Có bài thơ cụ làm rất dài, nói về kiếp người của cụ, về tình người đã sưởi ấm cho họ vượt qua số phận hẩm hiu. Đặc biệt, cụ làm thơ về sơ Xuân như một sự cảm tạ người phụ nữ nhân hậu đã đến bên cuộc đời cụ, đem nắng ấm, hy vọng sống cho người bệnh bị người đời xa lánh. Cụ kể, mỗi đêm cụ làm vài câu, sau đó nhắm thuộc lòng. Cụ rất thích đọc thơ, có khách là lại đọc. “Cụ không có gia đình, không người thân. Tôi thương cụ nên ngày nào cũng phải qua xem cụ có sao không, có thiếu gì không” - cô Xuân nói. Hai tay cụ đã bị ăn mòn hết các ngón, một bên chân bị hỏng, đi lại lập cập, khó cầm nắm được vật gì. Mỗi khi nhìn thấy sơ Xuân, cụ lại cười, bởi cụ xem cô là người thân của mình.

Kể về những năm tháng sống và làm việc ở trại phong, cô Xuân nhớ lại việc mình đi đến các trại phong khác giúp đỡ người bệnh, liên kết người bệnh với nhau, làm mối cho nhiều cặp vợ chồng lên duyên. Cô kể, hiện trại còn hơn 10 cặp vợ chồng đang sống hạnh phúc, nhiều thế hệ đã ra đời, những đứa trẻ sinh ra ở đây đã trưởng thành, đi làm, lập gia đình riêng, sinh con cái,

có nhà có 2 con học đại học, thạc sĩ, tiến sĩ...

Kể về con trai của mình, cụ ông cao tuổi nhất - Lê Văn Cọng (năm nay 95 tuổi) không khỏi tự hào. Cụ khoe con trai mình đang là bác sĩ, giữ chức vụ ở một bệnh viện tuyến Trung ương. Cụ sinh ra ở Hà Nội nhưng không may bị bệnh phong. Năm 1952 cụ vào đây, hai năm sau cụ gặp người con gái cùng cảnh. Họ bén duyên, cưới nhau và nhiều năm sau người con trai duy nhất của họ được sinh ra trên chính mảnh đất này. Cụ vui về: “Tôi có nhà ở Hà Nội, con cháu tôi ở Hà Nội, chúng rất tốt, tôi và bà ấy không còn mong gì hơn”. Hai cụ hiện sống trong một căn nhà nhỏ, chỉ mong được nhìn thấy nhau, bầu bạn với nhau đến lúc nhắm mắt xuôi tay.

Vào trại từ khi có 300 bệnh nhân, đến giờ chỉ còn 83 người, sơ Xuân chúng kiến nhiều người khỏi bệnh trở về hòa nhập với cộng đồng và cũng đau đớn trước nhiều kiếp người phải rời xa trần thế trong cô quạnh. Cô còn là cầu nối với các nhà từ thiện, nhà hảo tâm, đi vận động xin họ giúp đỡ xây nhà cho người bệnh khi họ trở về cộng đồng.

● Ở LẠI VÌ TÌNH THƯƠNG

Không chỉ chúng tôi mà rất nhiều người đặt câu hỏi, sau khi cống hiến cả tuổi thanh xuân, hy sinh hạnh phúc của bản thân vì người bệnh, đến khi nghỉ hưu được hưởng an nhàn của tuổi già, vì sao cô vẫn ở lại chăm sóc người bệnh? Cô nhẹ nhàng nói rằng, đó chỉ vì thương

CHỊ NGUYỄN THỊ NGỌC CHĂM SÓC BỐ MẸ

thôi. Xuất phát từ tình thương, cô đã ở lại, tình nguyện chăm sóc người bệnh thêm một lần nữa. “Nếu không thương thì cũng không ở được. Đêm, các cụ rên rỉ mình xót xa lắm. Tình thương và cơ duyên là sức mạnh cho mình ở lại” - cô nói.

Năm 2012 đến tuổi nghỉ hưu, lãnh đạo bệnh viện hỏi cô có nguyện vọng gì không. Cô nói mình chỉ có nguyện vọng xin ở lại giúp cho bệnh nhân. Sở Y tế Bắc Ninh đã ký hợp đồng cho cô ở lại. 7 năm nay cô làm công việc phục hồi chức năng cho người bệnh tàn tật, tư vấn tâm lý để người bệnh yên tâm sống. Được làm công việc mình yêu thích, cô rất vui. Mỗi khi công, bế các cụ, cô có cảm giác như được bế, cống bố mẹ của mình.

Cô kể, người bệnh phần lớn không được gia đình chấp nhận thì phải ở lại đây. Các cụ ốm gọi con cũng không đến, chết gọi không được, chôn xong không đến, có những người còn vợ, còn con, gọi cũng không đến. “Cũng một kiếp người mà họ phải chịu nhiều xót xa đến vậy” - cô thương cảm nói. Dù quyết định ở lại gặp sự phản đối của người thân, nhưng với cô Xuân có lẽ mình lại “điên” thêm một lần nữa, “điên” trong cái phúc, được làm, được chia sẻ, được giúp đỡ là điều mà cô thấy hạnh phúc.

Hàng ngày, trong căn phòng phục hồi chức năng, sơ Xuân vẫn làm công việc sản xuất giày dép, chân giả cho người bệnh. Sơ truyền

nghe lại cho chị Nguyễn Thị Ngọc, con gái của cụ Nguyễn Xuân Phước, người bị cụt hai chân, hai tay bị ăn mòn. Nhắc tới sơ Xuân, cụ Phước kể: “Trước không có chân giả khổ lắm, đi đâu tôi toàn phải lết, có lúc ngã dúi về phía trước. Từ ngày có chân giả do cô Xuân làm, việc đi lại của tôi thuận lợi hơn nhiều, tôi chỉ việc chống nạng là đi đây đi đó được”.

66 năm trước, cụ Phước được đưa tới trại phong Quả Cảm, 11 năm sau kết hôn với cô gái Nguyễn Thị Tịnh ở chính nơi này. Hai người dọn về quê cụ ở huyện Từ Sơn, tỉnh Bắc Ninh sinh sống. Sau 3 lần sinh nở, lần thứ tư họ mới may mắn có được mụn con. Con gái Nguyễn Thị Ngọc chào đời năm 1977 là niềm hạnh phúc mà ông trời ban tặng cho họ. Sau 27 năm về quê, hai cụ quay lại trại phong sinh sống. “Khi đó em 13 tuổi. Lúc đầu tới đây cũng sợ nhưng quen dần, cảm thấy nơi đây chính là quê hương của mình” - Ngọc chia sẻ. Ngọc làm hộ lý và kỹ thuật viên ở Phòng phục hồi chức năng, ngoài chăm sóc bố mẹ, cô còn chăm sóc các cụ cao tuổi trong sinh hoạt.

Ở tuổi thanh xuân đẹp đẽ nhất, sơ Xuân đã quyết định không lập gia đình để dành toàn bộ thời gian cho người bệnh. Cô sợ rằng mình có gia đình riêng sẽ không có thời gian và tâm huyết chăm sóc cho họ một cách tốt nhất. 32 năm trôi qua, cô vẫn chưa hối hận với quyết định đó.

TRẦN HẰNG

MỘT CỤ GIÀ Ở TRẠI PHONG QUẢ CẢM

HAI BÀN TAY TẠO NÊN TIẾNG VỖ

PHÒNG VIÊN TÁC NGHIỆP TẠI HỘI NGHỊ THƯỢNG ĐỈNH MỸ - TRIỀU LẦN ĐẦU TIÊN DIỄN RA Ở SINGAPORE.
 ẢNH: BLOOMBERG

(Tiếp theo trang 1)

TRƯỚC khi hội nghị có thể diễn ra theo dự kiến, câu hỏi đầu tiên được đặt ra là những kết quả cụ thể nào sẽ đạt được trong hội nghị thượng đỉnh Mỹ - CHDCND Triều Tiên lần hai? Hay nói cách khác, những mục tiêu cụ thể hai nhà lãnh đạo đặt ra tại hội nghị thượng đỉnh lần thứ hai này là gì?

Nhìn vào mặt chưa làm được kể từ hội nghị lịch sử ở Singapore hồi tháng 6/2018, hai bên vẫn chưa thể nhất trí việc phi hạt nhân hóa là như thế nào bởi có nhiều điều kiện hai bên vẫn chưa thỏa mãn cho nhau.

Nói như vậy không phải phủ nhận kết quả từ hội nghị tại Singapore. Hai bên đã đạt được nhiều thứ kể từ sau hội nghị thượng đỉnh lần đầu tiên. Như việc đình chỉ các vụ thử nghiệm tên lửa của CHDCND Triều Tiên và việc trao trả một phần hài cốt của lính Mỹ hy sinh trong Chiến tranh Triều Tiên 1953. Bước tiến tích cực nhất như cả thế giới đều thấy đó là từ cơ sở lòng tin có được sau cuộc gặp tại Singapore, cuộc gặp thượng đỉnh lần hai đã được tổ chức để hai nhà lãnh đạo Mỹ và CHDCND Triều Tiên có cơ hội hiểu nhau hơn nữa, tiến thêm một bước tới những quyết định mạnh mẽ hơn, phá vỡ thế bế tắc mà các bên đang mắc phải.

Điều này có thể xảy ra khi thiện cảm mà hai nhà lãnh đạo dành cho nhau ngày một lớn hơn. Sau cuộc họp lần thứ nhất, ông Trump tiếp tục dành nhiều lời khen ngợi cho ông Kim Jong-un, trao đổi những lá thư mang nhiều thiện chí. Về vấn đề hạt nhân, CHDCND Triều Tiên cũng đã có những hành

động cụ thể để tháo dỡ 2 địa điểm thử nghiệm hạt nhân là bãi thử Tongchang-ri và Punggye-ri. Các chuyên gia Mỹ nhận định, đây là việc làm cần thiết và đúng hướng để biến kết quả các hội nghị thượng đỉnh thành những kết quả cụ thể. Trên cơ sở những kết quả tốt đẹp này, cho dù vẫn trong vòng bí mật nhưng sự chuẩn bị tích cực của cả hai bên cho thấy họ đều không muốn lãng phí thời gian trước khi diễn ra cuộc gặp thượng đỉnh lần hai.

Nếu nước Mỹ muốn tìm kiếm “các kết quả cụ thể” từ hội nghị thượng đỉnh tại Việt Nam và trong một tương lai không xa là một “tuyên bố toàn diện” về vấn đề hạt nhân của CHDCND Triều Tiên thì về phần mình, nhà lãnh đạo Kim Jong-un chắc chắn muốn có tuyên bố hòa bình và các cuộc đàm phán để chính thức chấm dứt Chiến tranh Triều Tiên 1950-1953. Tất nhiên, mong muốn và kết quả thực tế còn phụ thuộc vào nhiều yếu tố, bởi còn rất nhiều chông gai để Mỹ và CHDCND Triều Tiên có thể đạt được kết quả thực chất.

Cơ hội này có làm nên lịch sử hay không còn phụ thuộc nhiều vào sự thành tâm và những tính toán của hai bên. Việc thay đổi cả một mối quan hệ đối nghịch chồng chất từ những cuộc đấu khẩu khắc nghiệt, những lời đe dọa hạt nhân và mối hiểm nguy của một cuộc chiến tranh liên Triều lần thứ hai có thể sát hại hàng triệu người sẽ không phải điều dễ dàng. Điều này chỉ có thể đạt được với tài khéo léo, một tư duy khác biệt và những nhân tố “đột biến” mà hai nhà lãnh đạo có thể đem

tới bàn đàm phán. Và đó cũng mới chỉ là những bước đầu tiên, bởi lịch sử cho chúng ta thấy, đàm phán Mỹ - Triều Tiên chưa bao giờ dễ dàng. Thành công chỉ có thể được đảm bảo nếu như cả hai bên cùng có những nhượng bộ thực thụ, có thể kiểm chứng và không bị coi là một sự mất mát đối với bên chấp nhận nhượng bộ.

Nhìn lại những biến cố từ những thập niên trước, kịch bản khả thi nhất của cuộc gặp thượng đỉnh lần thứ hai này có thể là CHDCND Triều Tiên dỡ bỏ cơ sở hạt nhân Yongbyon - điều mà nhà lãnh đạo Kim Jong-un từng đưa lên bàn đàm phán để đổi lấy một số lệnh nới lỏng trừng phạt. Mặc dù Washington không muốn giảm bớt áp lực cực đại mình đặt ra trước khi sự phi hạt nhân hóa toàn diện được tiến hành, song cách tiếp cận “có qua có lại” này dường như là con đường thực tế nhất. Chỉ có đạt được những bước tiến nhỏ mới có thể tiếp tục với những hứa hẹn quan trọng, từ đó gây dựng được những thỏa hiệp ngày càng khó khăn hơn nữa.

Trên đà thắng lợi này, biết đâu dư luận thế giới lại được chứng kiến một điều gì đó đặc biệt xảy ra. Rất có thể một khoảnh khắc lịch sử sẽ đến nếu ông Trump và ông Kim nhất trí kết thúc Chiến tranh Triều Tiên, đó sẽ là một khoảnh khắc lịch sử thực thụ. Mặc dù một hiệp ước hòa bình có lẽ là điều bất khả thi đối với Mỹ, bởi nó cần sự phê chuẩn của Thượng viện, song một bản tuyên bố hòa bình cũng đủ để người ta hiểu rằng sẽ không còn tình trạng chiến tranh trên Bán đảo Triều Tiên. Lời tuyên bố này sẽ thể hiện một mong muốn rõ ràng là thay đổi mối quan hệ và tạo ra một nền tảng vững chắc để thực hiện những công việc khó khăn hơn hướng tới phi hạt nhân hóa.

Điều gì sẽ xảy ra nếu ông Trump quyết định giảm sự hiện diện của quân đội Mỹ tại Hàn Quốc hoặc tuyên bố chính thức chấm dứt cuộc Chiến tranh Triều Tiên? Mặc dù một hiệp ước hòa bình vướng phải những phức tạp về mặt pháp lý, song đây chắc hẳn sẽ là một nhượng bộ “vĩ đại”. Ngược lại, điều gì sẽ xảy ra nếu các cuộc đối thoại này chưa mang lại kết quả cụ thể? Cần phải đặt mọi lựa chọn lên bàn đàm phán để hướng tới một sự thỏa hiệp mà tất cả các bên đều có thể chấp nhận. Gạt những lời lẽ hoa mỹ sang một bên, hội nghị thượng đỉnh lần thứ hai có thể thành công hay không phụ thuộc vào những gì hai bên sẵn sàng nhượng bộ. Hai bàn tay phải vỗ cùng một nhịp mới có thể tạo ra tiếng vỗ đánh thức hòa bình.

HOA HUYỀN

Michael Calvey, một trong những nhà đầu tư nổi tiếng nhất của Mỹ tại Nga đã bị tống giam 2 tháng và phải đối mặt với các cáo buộc gian lận trong một vụ việc có thể làm dấy lên những nghi ngờ mới về khả năng thu hút vốn nước ngoài của chính quyền Moscow.

CÁC nhà thực thi pháp luật ở Moscow đã bắt giữ người sáng lập quỹ đầu tư lớn của Mỹ tại Nga hôm 15-2 với cáo buộc gian lận trong một vụ án. Hãng tin Itar-Tass cho hay, Michael Calvey là người sáng lập và là thành viên cao cấp của Baring Vostok Capital Partners. Cùng bị bắt giữ với ông hôm 15-2 còn có 3 thành viên cao cấp khác của công ty này. Các công tố viên Nga cáo buộc nhà tài chính sinh ra ở Mỹ lừa đảo Vostochny Express Bank, một ngân hàng cơ trung của Nga, trong đó Baring Vostok Capital Partners là cổ đông kiểm soát với số vốn trị giá 2,5 tỷ rúp (tương đương 33,4 triệu Euro). Lệnh tạm giam Michael Calvey được thực thi với yêu cầu không được tại ngoại. Nếu bị kết tội, ông Michael Calvey có thể phải đối mặt với án tù lên tới 10 năm.

Ngay trong phiên điều trần tại tòa án Moscow tối 15-2, ông Michael Calvey đã phủ nhận mọi cáo buộc và khẳng định sẵn sàng hợp tác với các nhà điều tra. Tuy nhiên, mọi lời nói của ông Michael Calvey đều không được công nhận và thẩm phán Artur Karpov đã gia hạn lệnh tạm giữ ông thêm 72 giờ kèm theo một phiên điều trần khác vào ngày 16-2. Sau phiên điều trần thứ 2, ông Michael Calvey bị tuyên bố tạm giam 2 tháng cùng với 3 bị cáo khác rồi sau đó sẽ bị đưa ra xét xử vào ngày 13-4.

Các cổ đông trong Vostochny Express Bank đã sử dụng vụ việc để tiếp tục thực hiện vụ tranh chấp thương mại của họ với Baring Vostok Capital Partners vốn đã đi đến một cuộc phân xử khác ở thủ đô London của Anh. Trả lời phỏng vấn báo giới, luật sư

GIỚI ĐẦU TƯ NGA CHẤN ĐỘNG VÌ VỤ BẮT GIỮ NHÀ TÀI CHÍNH MỸ

ÔNG MICHAEL CALVEY.

ÁNH: AP

Baring Vostok Capital Partners là công ty cổ phần tư nhân độc lập lớn nhất tập trung vào các khoản đầu tư ở Nga và Cộng đồng Các quốc gia độc lập. Quỹ đầu tư tư nhân Baring Vostok Capital Partners đầu tư vào các ngành công nghiệp bao gồm dầu khí, sản phẩm tiêu dùng, truyền thông và công nghệ, viễn thông, dịch vụ tài chính.

Tại Moscow, công ty đã huy động được hơn 3,7 tỷ USD cho 5 quỹ đầu tư. Với 205 triệu USD cam kết của các nhà đầu tư, Baring Vostok Capital Partners là quỹ đầu tư tư nhân nước ngoài đầu tiên được huy động sau cuộc khủng hoảng tài chính ở Nga năm 1998.

riêng của ông Michael Calvey khẳng định nhà đầu tư này sẽ kháng cáo. Trong khi đó, Baring Vostok Capital Partners đã đưa ra một tuyên bố rằng các cáo buộc chống lại ông Michael Calvey và 4 nhân viên khác của công ty “chỉ liên quan đến tranh chấp thương mại đang diễn ra liên quan đến Vostochny Express. “Baring Vostok Capital Partners tin rằng việc giam giữ nhân viên của mình và các khoản phí đã được đưa ra là kết quả của một cuộc xung đột với các cổ đông của Vostochny Express Bank. Chúng tôi hoàn toàn tin tưởng vào tính hợp pháp trong hành động của các nhân viên và sẽ bảo vệ mạnh mẽ các quyền của họ. Baring Vostok Capital Partners và tất cả các công ty danh mục đầu tư của quỹ, bao gồm cả Vostochny Express Bank, vẫn tiếp tục hoạt động kinh doanh như bình thường”, tuyên bố có đoạn viết. Thông báo này được đưa ra sau một cuộc tranh cãi nảy lửa giữa nhóm ủng hộ ông Michael Calvey và các cổ đông của

Vostochny Express Bank do bà Artem Avetisyan đứng đầu. Hãng Interfax thì đưa tin, các cáo buộc liên quan đến việc biến thủ số vốn của Baring Vostok Capital Partners vào Vostochny Express Bank. Vụ án hình sự được mở ngày 13-2 sau khiếu nại từ một cổ đông của Vostochny Express Bank

Năm nay 51 tuổi, ông Michael Calvey sinh ra và lớn lên ở Oklahoma, Mỹ nhưng lại đến lập nghiệp ở Nga từ đầu những năm 1990. Ông thành lập Baring Vostok Capital Partners tại Moscow năm 1994. Công ty cho biết họ đã đầu tư 2,8 tỷ USD từ các quỹ hưu trí Bắc Mỹ và các công ty khác vào các công ty trên khắp Liên Xô cũ. Ngay cả khi các lệnh trừng phạt kinh tế lan tỏa khiến nhiều công ty phương Tây sợ hãi, Michael Calvey vẫn tiếp tục đầu tư vào Nga.

Baring Vostok Capital Partners thường được biết đến với các khoản đầu tư ban đầu vào các doanh nghiệp công nghệ và trực tuyến ở

Nga và kiếm được lợi nhuận gấp 500 lần khi đầu tư vào Yandex NV, công cụ tìm kiếm lớn nhất của Nga.

Theo hãng Sputnik, ông Michael Calvey là người phương Tây thứ 3 phải đối mặt với những vấn đề về pháp lý ở Nga trong vòng 2 tháng qua. Hồi tháng 12-2018, một người Mỹ tên Paul Whelan đã bị giam giữ và sau đó bị buộc tội gián điệp. Đầu tháng 2 vừa qua, Dennis Christensen, một công dân Đan Mạch, bị kết án 6 năm tù vì phát tán, kích động chủ nghĩa cực đoan. Về thông tin vụ bắt giữ ông Michael Calvey, Bộ Ngoại giao Mỹ khẳng định họ đã biết về vụ việc nhưng không tiết lộ bất kỳ thông tin cụ thể nào. Điện Kremlin cũng cho biết Tổng thống Nga Vladimir Putin đã nhận được thông tin về vụ kiện chống lại ông Michael Calvey. Còn trong cộng đồng doanh nghiệp Nga, vụ bắt giữ Michael Calvey đã gây một sự náo loạn nhất định. Một số doanh nhân nổi tiếng đã lên tiếng cảnh báo rằng cuộc tấn công hợp pháp vào Baring Vostok Capital Partners có thể làm hỏng môi trường đầu tư của Nga.

Trong khi đó, Kirill Dmitriev, người đứng đầu quỹ Nga có tài sản trị giá 10 tỷ USD và cũng là đồng minh thân cận của Tổng thống Vladimir Putin cho biết ông đã sẵn sàng chứng nhận sự trung thực của cá nhân ông Michael Calvey. “Ông ấy đã làm rất nhiều để thu hút đầu tư nước ngoài vào Nga và cũng giúp nhiều công ty Nga phát triển, trưởng thành”, ông Dmitriev nói với các phóng viên bên lề một hội nghị ở Munich hôm 17-2. Được biết, đầu tư trực tiếp nước ngoài vào Nga đạt khoảng 29 tỷ USD trong năm 2017, giảm rất nhiều so với so với 69 tỷ USD vào năm 2013 - năm trước khi mối quan hệ giữa Nga với phương Tây và Mỹ sụp đổ vì cuộc khủng hoảng ở Ukraine.

CHÂU ANH

MỘT TRẬN CHIẾN ĐẤU VỚI QUÂN XÂM LƯỢC Ở BÌNH LIÊU.

ẢNH: TƯ LIỆU

40 NĂM CUỘC CHIẾN ĐẤU BẢO VỆ BIÊN GIỚI PHÍA BẮC TỔ QUỐC: KÝ ỨC KHÔNG QUÊN

KHI ĐẶT BÚT VIẾT NHỮNG DÒNG NÀY, TÔI ĐÃ KHỐC. TÔI KHỐC KHÔNG PHẢI VÌ YẾU ĐUỐI MÀ KHỐC VÌ NHỚ LẠI NHỮNG NGÀY GIAN NAN VÀ ANH DŨNG Ở NƠI ĐÀU NGUỒN SÔNG NÚI CỦA TỔ QUỐC. CUỘC CHIẾN ĐẤU BẢO VỆ BIÊN GIỚI PHÍA BẮC CỦA TỔ QUỐC THÁNG 2 NĂM

1979 CHO ĐẾN HÔM NAY ĐÃ TRÔI QUA ĐÚNG 40 NĂM. ĐÓ LÀ QUẢNG THỜI GIAN ĐỦ DÀI ĐỂ NHIỀU CHUYÊN CÓ THỂ QUA ĐI NHƯNG KHÔNG THỂ QUÊN CUỘC CHIẾN ĐẤU ĐÃ TRỞ THÀNH MỘT PHẦN CỦA LỊCH SỬ CHỐNG NGOẠI XÂM, BẢO VỆ BIÊN CƯƠNG TỔ QUỐC.

MỘT ngày đầu hè năm 1976, năm hòa bình thứ hai, vậy mà chúng tôi được lệnh chuyển quân lên biên giới phía Bắc. “Sao lại là lên biên giới?”. Câu hỏi xoáy vào tâm trí chàng lính binh nhất măng tơ mà trong lòng vẫn còn nhiều thắc mắc không kịp vào Nam chiến đấu.

Từ căn cứ Đồi Ngô thuộc huyện Lục Nam (Hà Bắc bấy giờ), Sư đoàn 325B của chúng tôi sau khi bàn giao các trung đoàn của mình cho các địa phương như Hà Tuyên, Hoàng Liên Sơn và Hà Bắc thì được lệnh khẩn trương di chuyển sang hướng biên giới Quảng Ninh. Một cuộc chuyển hướng rất khác lạ giữa thời bình đủ khiến cánh lính trẻ đang mong trở lại học đường thoáng chút băn khoăn. Chẳng đường chuyển quân được thiết lập nhanh chóng với đủ mọi phương tiện như đường bộ, đường thủy. Tôi nhớ ngày đó

NỮ DẪN QUÂN NGƯỜI DAO THANH PHÁN Ở ĐỒNG VĂN, BÌNH LIÊU CÙNG BỘ ĐỘI TUẦN TRA BIÊN GIỚI.

ẢNH: TƯ LIỆU

nhạc sĩ Lưu Ba, một người trai Hà Nội thứ thiệt, đã viết ca khúc “Về với Quảng Ninh” với những ca từ như “Vượt mấy trùng dương lướt sóng Hạ Long! Đây con tàu đưa ta tới miền Đông Tổ quốc đến với vùng đất mỏ Quảng Ninh...”. Bài hát mau chóng trở thành ca khúc chính thức của Sư đoàn, được cán bộ chiến sĩ say sưa hát. Sự say sưa

mang về lãng mạn và nhiều hào hứng đó còn theo mãi tới tận hôm nay.

Bộ phận tuyên truyền chúng tôi hành quân lên biên giới Đông Bắc bằng đường bộ với nhiệm vụ vừa hành quân vừa kết hợp tuyên truyền và phục vụ bộ đội cùng bà con dân tộc các huyện miền Đông Quảng Ninh. Tôi vừa đi vừa thắc mắc

bởi vì sao cả một sư đoàn chủ lực lúc đó chỉ còn bộ khung lại được đưa lên bố trí tại đây? Câu hỏi ấy nhanh chóng có lời giải đáp cho dù còn rất lơ mơ. Ấy là khi chúng tôi lên tới huyện biên giới Đình Lập, ngày đó còn thuộc tỉnh Quảng Ninh. Quốc lộ 31 êm êm chạy tuốt lên cửa khẩu Bản Chặt chốt có gì đó rất ngỡ ngờ khi chúng tôi được phổ biến là cảnh giác và tránh bị kích động. Sao lại phải cảnh giác và tránh bị kích động? Câu hỏi này đã nhanh chóng được lý giải khi chúng tôi hành quân tới huyện Bình Liêu. Đây là một huyện nghèo khó vào loại nhất nước lúc bấy giờ chứ đừng nói chỉ riêng tỉnh Quảng Ninh khi đó.

Sau khi ổn định tại nơi đóng quân mới, Sư đoàn 325B nhanh chóng tiếp nhận Trung đoàn 43 khi đó đang đắp đê biển ở huyện Hải Ninh (thành phố Móng Cái hiện nay) cùng với việc tiến hành thành lập Trung đoàn 41 đóng quân ở huyện Bình Liêu và các tiểu đoàn trực thuộc. Còn nhớ, vào trước thời điểm đó, cả 6 huyện Đông Bắc hay chính xác là toàn tuyến biên giới giáp với Trung Quốc của tỉnh Quảng Ninh chỉ có bộ đội cấp huyện, mấy đồn công an vũ trang cửa khẩu với quân số rất ít và dăm ba tiểu đoàn bộ đội làm kinh tế chứ chưa hề có một đơn vị chủ lực nào. Việc Sư đoàn 325B triển khai các đơn vị chủ lực ra sát đường biên đã he hé cho thấy chúng ta đã nhận ra âm mưu của đối phương và đã hình thành những vị trí phòng thủ nhằm bảo vệ từng tấc đất của Tổ quốc.

Tôi nhớ lần đầu tiên đi trên con đường đất đỏ do bộ đội Tiểu đoàn 6 mới phát tuyến dẫn từ cửa khẩu Hoàn Mô tới bản Phạt Chỉ xã Đồng Văn gặp ghềnh đất đá. Dịp đó nước suối Đồng Văn (một chi lưu hợp nên sông Tiên Yên) lô xô những tảng đá mờ côi to như những chiếc cối giã gạo ở dưới xuôi vậy. Đưa tay chỉ sang một gò đất cao nổi bật giữa những vạt ruộng lúa bậc thang xanh rì, anh Nguyễn

Văn Đua, chính trị viên Đại đội 5, nói bằng thứ giọng hơi lạc đi “Các cậu có nhìn thấy cái cột đá cao cao đứng giữa ruộng lúa kia không?”.

Chúng tôi cùng ngoái cổ nhìn sang trái và đều nhận thấy giữa ruộng lúa một cột đá cao chừng 2 mét rất uy nghi. Anh Đua cho hay đó là cột mốc biên giới bằng đá do chính quyền Pháp và nhà Thanh dựng lên.

Thì ra từ rất lâu họ đã ngấm ngấm điều chỉnh đường biên giới giữa nước ta với họ bằng những thủ đoạn khá tinh vi. Họ dùng dân địa phương vượt qua đường biên giới Pháp - Thanh để vào đất ta canh tác. Nhiều thửa ruộng vốn của bà con chúng ta bị người phía bên kia biên giới “chiếm hữu” một cách có tính toán. Nhiều vật đồi, cánh rừng bị người dân bên kia biên giới lấn chiếm. Họ còn cho dân tiến hành đắp bờ, khơi lạch để chờ mùa mưa tới là nước lũ ồ ạt đổ nấn những dòng chảy để nước chảy mạnh sẽ ăn vào đất ta và bồi đất về bên họ. Thâm hiểm hơn là họ còn lợi dụng đêm tối hoặc những vị trí xa dân ta để di chuyển hay đào nhỏ cột mốc Pháp - Thanh nhằm xóa nhòa ranh giới lịch sử.

Rồi những ngày của năm 1978 vô cùng căng thẳng. Cuộc đấu tranh giữ từng khe núi, giữ từng lạch suối dần thành cao điểm. Tôi nhớ đó là những ngày người lính làm công tác chính trị, công tác

CỬA KHẨU HOÀNH MÔ, BÌNH LIÊU

tuyên truyền như chúng tôi phải căng ra, phải gồng mình lên. Bên kia biên giới, những chiếc loa phóng thanh công suất lớn ra rả những lời bịa đặt khiến bà con người Việt gốc Hoa nao núng. Chúng tôi tỏa nhau đi từng thôn bản để vận động, để nói một câu rằng “Bà con chớ có nghe những lời kích động bởi bà con đã và đang là người dân tộc Hoa của Việt Nam” nhưng đâu có thấu. Dọc đường số 4, đoạn từ thị trấn Tiên Yên dẫn lên thị trấn Móng Cái dày đặc những đoàn gia đình người Hoa kéo nhau đi. Họ đi mà không biết đi đâu và về đâu.

Sự căng thẳng trên tuyến biên giới mỗi ngày mỗi tăng cường độ. Tôi, từ một anh lính chiếu bóng chợt trở thành một học viên trung đội trưởng. Nhu cầu cán bộ cho công việc chuẩn bị sẵn sàng giáng trả âm mưu xâm lược những ngày đó đã biến nhiều anh lính trẻ thành những cán bộ trẻ.

Tôi nhớ đêm 16-2-1979, đó là một đêm Thứ bảy sau tết với dư âm bánh chưng còn ngọt sâu trong họng. Đêm đó tôi nhận gác ca từ 23 giờ đến 0 giờ. Một ca gác nặng nề như linh cảm. Tôi ngồi trong hố gác mà mắt díp lại vì buồn ngủ. Con buồn ngủ kéo đến khiến tôi ngồi thụp xuống và dựa đầu vào vách hố gác tranh thủ chợp mắt. Giữa cơn thiu thiu ấy, tôi nghe vọng vào tai mình những âm thanh rất nặng và rất đục. Âm thanh tuy xa xa nhưng đều đều và mỗi lúc mỗi tăng khiến tôi nhanh chóng tỉnh ngủ. Tôi rướn người lên để ngóng tai căng mắt nhưng vô vọng bởi những âm thanh đó rất mơ hồ nên lại ngồi thụp xuống và áp tai vào vách hố gác. Âm thanh trầm nặng vọng về đầy nghi vấn.

Rồi tôi bị dựng lên bởi những tiếng keng báo động khua dồn dập cùng những hồi còi vô cùng thúc giục. Tôi

choàng dậy nhưng cũng kịp liếc mắt nhìn vào mặt chiếc đồng hồ dạ quang đeo trên cổ tay. 6 giờ kém 5 phút. Rất khó chịu vì đây là sáng Chủ nhật, mà những buổi sáng Chủ nhật cánh lính chúng tôi thường được ngủ đến 6 giờ 30 phút. Sao báo động hành quân bất ngờ vậy? Tôi nói với những người nằm bên cạnh như vậy nhưng cũng vội vã chồm dậy chạy tuốt ra sân để tập hợp. Dưới bóng tối nhập nhòa của lớp sương mù dày đặc, chúng tôi chỉ nghe thấy tiếng thở gấp gấp của đồng đội. Tiểu đoàn trưởng Tiểu đoàn huấn luyện nói như gào lên bằng thứ giọng xúc động “Bộ Tư lệnh Sư đoàn vừa điện khẩn: Quân bành trướng Trung Quốc đã bắn pháo mãnh liệt vào các vị trí tiền tiêu. Hiện chúng đang tiến công toàn tuyến biên giới của Tổ quốc. Bộ Tư lệnh yêu cầu tiểu đoàn sẵn sàng chờ lệnh”.

Buổi sáng đầu tiên của cuộc chiến đấu chống quân xâm lược trên tuyến biên giới phía Bắc của Tổ quốc diễn ra như thế. Lớp học viên chúng tôi được lệnh cắm trại và chờ đợi. Lòng căm thù cứ dâng uất nghẹn khi hàng ngày chúng tôi được nghe bản tin chiến sự. Và rồi đúng một tuần sau, chúng tôi lên điểm tựa. Cuộc hành quân đáng nhớ nhất trong đời khi chúng tôi vừa ngồi trên xe vừa cất vang tiếng hát “*Đoàn vệ quốc quân một lần ra đi...*”. Tiếng hát trầm vang át cả tiếng gió vượt qua thành xe. Xe đi vùn vụt cùng tiếng hát bay cao.

Nhiệm vụ của cánh lính học viên khi tới điểm tựa rất đơn giản: Một là làm quen với không khí chiến trận và hai là tiếp đạn cho các chốt. Điểm cao Cao Ba Lanh sừng sững uy nghi với độ cao trên một ngàn mét những ngày tháng đó được coi là mỏ chôn nhiều tên xâm lược, giờ là chứng tích lịch sử một thời, thể hiện tinh thần chiến đấu hào hùng của những người lính Việt Nam năm xưa. 40 năm đã trôi qua nhưng những gì mà tôi đã nghe, đã thấy còn nguyên trong ký ức.

NGUYỄN TRỌNG VĂN

BÊN CỘT MỐC 1327 Ở BẢN PHẬT CHỈ, XÃ ĐỒNG VĂN, BÌNH LIÊU

KỶ NGUYÊN CHÍNH TRỊ MỚI CỦA THẾ GIỚI ĐANG ĐƯỢC PHÁC HỌA... TRÊN GIẤY

● BẤT ỔN VÀ XUNG ĐỘT DẪN TRỞ NÊN RÕ RÀNG HƠN

Báo cáo của hội nghị nêu rõ, cạnh tranh quyền lực giữa các nước lớn như Mỹ, Trung Quốc, Nga... đang nổi lên nhưng điều đáng thất vọng nhất là sự cạnh tranh này không mang lại hòa bình và thịnh vượng cho thế giới. Mà trái lại nó làm cho thế giới thêm bất ổn trong một trật tự thế giới mới đang dần hình thành.

Ngay trong bài phát biểu khai mạc hội nghị quy tụ những lãnh đạo nhà nước và chính phủ cùng các nhân vật có uy tín khác trong giới chính trị và an ninh thế giới, Chủ tịch MSC Wolfgang Ischinger đã nhấn mạnh tầm quan trọng của hội nghị: "Thế giới hiện không chỉ trải qua một loạt các cuộc khủng hoảng lớn hơn và nhỏ hơn, mà còn phải đối mặt với một sự chuyển hướng lịch sử. Một kỷ nguyên đang chấm dứt và chỉ mới bắt đầu xuất hiện những phác họa về một kỷ nguyên chính trị mới". Ông Ischinger kêu gọi những người tham dự hội nghị tăng cường xây dựng lòng tin và tin tưởng lẫn nhau, khuyến khích các nước "nói với nhau" thay vì "nói về nhau".

Cho dù đã rất nỗ lực nhưng sự bất đồng về quan điểm và lợi ích giữa các quốc gia đã cho thấy không dễ để định hình thế giới... từ các phòng họp. Trong một thế giới đang dần mất đi những khoảng khắc bình yên, bức tranh toàn cảnh về an ninh toàn cầu ngày càng xuất hiện những gam màu nóng, việc cùng nhau hóa giải những thách thức về kinh tế, chính trị, quân sự, ngoại giao... thật khó để thành công. Những toan tính lợi ích của những nước lớn - những quốc gia đóng vai trò then chốt trên bàn cờ chính trị thế giới như Mỹ, Nga, Trung Quốc, EU... với sự mâu thuẫn ngày càng khốc liệt khiến trật tự thế giới cũ thay đổi, một trật tự mới đang dần hình thành nhưng nó cũng mới chỉ được

Sau 3 ngày làm việc (từ 16-2 đến 18-2), kết quả ít ỏi của Hội nghị An ninh Munich (MSC) lần thứ 55 đã phản ánh khá chân thực một trật tự toàn cầu đang suy yếu, đẩy thế giới vào thời kỳ bất ổn mới. Sự bất đồng giữa các quốc gia, những lợi ích không gặp nhau là nguyên nhân khiến các cuộc bàn bạc để cải tổ trật tự thế giới tiếp tục đi vào ngõ cụt. Như lời Thủ tướng Đức A.Merken: Trật tự thế giới với dạng cấu trúc hiện tại đang có nguy cơ không thể tồn tại lâu.

THỦ TƯỚNG ĐỨC A.MERKEN PHÁT BIỂU TẠI MSC 2019.

ẢNH: SECURITYCONFERENCE.DE

định hình qua các phòng họp các diễn đàn, hội nghị tầm cỡ toàn cầu...

Trong bài phát biểu bế mạc hội nghị ngày 17-2, Chủ tịch MSC Wolfgang Ischinger đưa ra một tổng kết đáng báo động là hầu hết các đại biểu tham gia đều có chung quan điểm trật tự quốc tế đang trong "hình thái tồi tệ". Nếu như ở MSC lần thứ 54 vào năm 2018, các quan điểm cho rằng thế giới đang đứng ở bờ vực xung đột lớn và dự đoán về một kỷ nguyên bất ổn mới vẫn còn bị hoài nghi, thì đến MSC lần thứ 55, điều này dần trở nên rõ ràng hơn. Những mâu thuẫn lớn cùng sự chia rẽ, thậm chí là đối đầu giữa các cường quốc, đã được bộc lộ ở MSC lần này. Thực tế này cũng phản ánh thực trạng thế giới đang bên bờ vực "khủng hoảng lòng tin".

Giải thích điều này, ông Wolfgang Ischinger phân tích, một trong những yếu tố quan trọng giúp châu Âu nói riêng và thế giới nói chung, đạt được sự ổn định và thịnh vượng trong suốt hơn 70 năm qua kể từ sau Chiến tranh thế giới 2 là sự hợp tác chặt chẽ và toàn

diện giữa châu Âu và Mỹ. Tuy nhiên, kể từ khi Tổng thống Donald Trump lên nắm quyền, mối quan hệ xuyên Đại Tây Dương giữa Mỹ và châu Âu đã có nhiều rạn nứt và đây cũng là một điểm nhấn của MSC lần thứ 55. Trong bài phát biểu được dư luận quốc tế đánh giá cao, Thủ tướng nước chủ nhà, bà Angela Merkel lên tiếng kêu gọi sự hợp tác giữa các bên dựa trên chủ nghĩa đa phương. Theo bà Merkel, trật tự thế giới với dạng cấu trúc hiện tại đang có nguy cơ không thể tồn tại lâu.

Theo thông lệ, Hội nghị An ninh Munich được coi là diễn đàn để thảo luận về những vấn đề an ninh lớn mà thế giới đang phải đối mặt và đề xuất các sáng kiến nhằm đối phó, với mục tiêu thúc đẩy việc giải quyết xung đột một cách hòa bình cùng hợp tác và đối thoại quốc tế. Tuy nhiên, diễn biến của MSC lần thứ 55 cho thấy quan điểm của các nước trong việc ứng phó với các thách thức an ninh toàn cầu đang rất khác biệt, đồng thời khả năng hợp tác và đối thoại trong những vấn đề này cũng bị hạn chế đáng kể, một phần vì các

nước không thể chia sẻ lợi ích mà đang có xu hướng thiên về các hành động đơn phương. Không chỉ trật tự toàn cầu bị lung lay, lòng tin giữa các nước đang bị suy giảm nghiêm trọng và đây sẽ là thách thức lớn nhất, có nguy cơ tạo ra những cuộc khủng hoảng mới gây tình trạng bất ổn sâu rộng.

● VẾT RẠN BẮT NGUỒN TỪ NƯỚC MỸ

Trật tự thế giới tự do do Mỹ lãnh đạo đang sụp đổ. Đó là nhận định của các nhà tổ chức Hội nghị An ninh Munich. Báo cáo của Hội nghị An ninh Munich cho biết chính quyền của Tổng thống Donald Trump thể hiện "sự hăng hái thái quá đối với những quốc gia hùng mạnh trên toàn cầu" và "coi thường các thể chế và thỏa thuận quốc tế". Đáp lại nhận định trên, bài phát biểu dài nửa tiếng của Phó Tổng thống Mỹ Mike Pence lại thể hiện quan điểm trái ngược khi ông một lần nữa bảo vệ chính sách "Nước Mỹ trước tiên" của chính quyền Tổng thống Donald Trump với những lý lẽ bị đánh giá là khô cứng. Những chủ đề gây căng thẳng trong quan hệ Mỹ và châu Âu thời gian gần đây được Phó Tổng thống Mỹ Pence nhắc lại như một hình thức công khai tiếp tục gây áp lực đối với Liên minh châu Âu (EU), gồm vấn đề tăng chi tiêu quốc phòng tại châu Âu trong khuôn khổ Tổ chức Hiệp ước Bắc Đại Tây Dương (NATO), đòi EU phải rút khỏi thỏa thuận hạt nhân với Iran, cũng như ngừng dự án đường ống dẫn khí đốt Dòng chảy phương Bắc 2 (Nord Stream 2) với Nga.

Diễn biến của MSC lần này đã khoét sâu thêm mâu thuẫn và tình trạng nghi kỵ lẫn nhau giữa Mỹ và các đồng minh chủ chốt bên kia bờ Đại Tây Dương. Từ vấn đề Iran tới Hiệp ước Các lực lượng hạt nhân tầm trung (INF), quan điểm của Mỹ và EU đang có khoảng cách khá xa và cách tiếp cận của Washington trong những vấn đề này đang bị đánh giá có thể gây tổn hại tới an ninh châu Âu. Mâu thuẫn giữa Mỹ và Trung Quốc

cũng được phơi bày phần nào tại Hội nghị An ninh Munich, khi Phó Tổng thống Mỹ Mike Pence kêu gọi tẩy chay tập đoàn công nghệ hàng đầu Trung Quốc Huawei, nhấn mạnh rằng Mỹ đã nêu rõ với các đối tác an ninh về những mối đe dọa từ công ty này cũng như các công ty viễn thông khác của Trung Quốc.

Ngược lại, Trung Quốc phản đối chủ nghĩa bảo hộ và "sự thống trị về công nghệ" của Mỹ, đồng thời nêu rõ quan điểm "hợp tác cùng có lợi". Trong bối cảnh các vòng đàm phán thường mại giữa hai nước đang diễn ra gấp rút trước thời điểm giai đoạn hòa hoãn 3 tháng trong cuộc chiến thuế quan sẽ kết thúc vào ngày 1-3 tới, tranh cãi giữa Mỹ và Trung Quốc tại hội nghị Munich có thể coi là "chỉ dấu" cho thấy bất đồng chủ chốt giữa hai nền kinh tế lớn nhất thế giới còn lâu mới hóa giải được.

Chủ đề Mỹ rút khỏi INF với Nga cũng khiến bầu không khí ở MSC năm nay trở nên "nóng" hơn. Đức đã đề xuất một phiên bản đa phương của INF, song lại nhận được những ý kiến trái chiều. Về phần mình, Nga cho rằng MSC từ một ý tưởng tốt nhưng nay đã bị phương Tây biến thành một công cụ tuyên truyền, phát đi những thông tin không trung thực về nước Nga. Trong khi đó, Trung Quốc lại phản đối ý tưởng kêu gọi nước này tham gia phiên bản đa phương của INF, với lý do "không đặt ra mối đe dọa với ai". Với việc Nga và Mỹ luôn cáo buộc lẫn nhau vi phạm INF, có thể thấy thỏa thuận được coi là "hòn đá tảng" để bảo đảm an ninh châu Âu như INF đã mất tác dụng khi lòng tin chiến lược giữa các bên bị suy giảm.

Và cũng như thường lệ, an ninh khu vực Trung Đông là một phần không thể bỏ qua của MSC, trong đó chính sách của Mỹ tại "điểm nóng" này được đặc biệt quan tâm. Năm nay, Ngoại trưởng Iran Javad Zarif cảnh báo các hành động của Mỹ và đồng minh Israel sẽ làm gia tăng nguy cơ xung đột trong khu vực. Mối quan tâm đặc biệt của Iran vào lúc này là

TỔNG THỐNG AFGHANISTAN ASHRAF GHANI VÀ PHÓ TỔNG THỐNG MỸ M.PENCE GẤP NHAU BÊN LỀ MSC 2019. ANH: DEFENSE NEWS

thỏa thuận hạt nhân đạt được vào năm 2015 với nhóm P5+1 nhưng đến năm 2018 đã bị Tổng thống Mỹ Donald Trump đơn phương rút khỏi với lý do "ngghi ngờ Tehran không thực thi thỏa thuận". Bất chấp một loạt hành động của EU nhằm cứu vãn thỏa thuận này, số phận của Kế hoạch hành động chung toàn diện (JCPOA), vẫn đang treo lơ lửng khi Mỹ và Iran luôn chỉ trích và nghi ngờ lẫn nhau.

Hầu như suốt tuần qua, sự rạn nứt ngày càng tăng giữa Mỹ và các đồng minh châu Âu truyền thống đã bộc lộ rõ. Đầu tiên, tại Warsaw (Ba Lan), Mỹ đã tổ chức một hội nghị nhằm tìm cách thông qua một nghị quyết gây tổn thương cho Iran, và Phó Tổng thống Pence đã kêu gọi Pháp, Đức, Anh từ bỏ thỏa thuận hạt nhân Iran, cáo buộc các nước này sắp đặt một "kế hoạch" nhằm tiếp tục kinh doanh với Iran. Các đồng minh châu Âu hàng đầu vốn đang cố gắng duy trì thỏa thuận hạt nhân đã từ chối cử các nhà ngoại giao cấp cao tới hội nghị. Sau đó, ngày 16-2, Thủ tướng Đức Angela Merkel đã phát biểu tại hội nghị ở Munich, trong đó chỉ trích chính sách đối ngoại của Mỹ - và đã nhận được sự hoan nghênh nhiệt liệt. Bà khước từ lời kêu gọi của ông Pence rút khỏi thỏa thuận hạt nhân Iran, cho rằng thỏa thuận này có thể giúp các nước gây sức ép với Iran về các vấn đề khiến Mỹ lo ngại: kế hoạch phát triển tên lửa đạn đạo của Iran và vai trò của nước này trong các cuộc chiến ở Syria và

Yemen. Bà Merkel cũng chỉ trích quyết định của Mỹ rút quân khỏi Syria.

Việc châu Âu chỉ trích chính sách của ông Trump cũng gây ra hoài nghi trong giới phân tích khi nhiều người cho rằng, vết rạn Mỹ - EU đã xuất hiện từ lâu và rất khó hàn gắn. Judy Dempsey, một chuyên viên cấp cao của Viện Carnegie châu Âu nhận định: "Các nhà lãnh đạo châu Âu không ủng hộ việc chỉ trích Trump. Ngay cả nếu ông Trump bị đánh bại (và đó là một khả năng lớn), một sự thay đổi trong Nhà Trắng sẽ không làm thay đổi về cơ bản những động thái đang diễn ra ở châu Âu."

● LIỀU "TRẬT TỰ TOÀN CẦU" CÓ SỤP ĐỔ?

Nhìn từ nội dung các diễn đàn, hội nghị về an ninh của thế giới và khu vực có thể thấy rõ bức tranh chân thực tình hình an ninh, chính trị, kinh tế, quân sự của thế giới. Từ Hội nghị An ninh Munich cho tới Đối thoại Shangri La hay Diễn đàn Hương Sơn Bắc Kinh... thông qua các diễn đàn hay hội nghị lớn về an ninh và chính trị này, những vấn đề gai góc nhất đã được các đại biểu, các nguyên thủ "chỉ mặt đặt tên", cho dù là chưa rõ ràng.

Trong thời đại toàn cầu hóa, giữa các nước vừa có mâu thuẫn, cạnh tranh, vừa có hợp tác, ý nghĩa tích cực của các hội nghị hay diễn đàn đã thể hiện rõ quan điểm là nêu vấn đề để thế giới xem xét: Những nước lớn nên cạnh tranh một mất một còn, hay

nên xây dựng quan hệ đối tác an ninh kiểu mới tôn trọng lẫn nhau, mở rộng hợp tác, chung hưởng hòa bình, cùng đón nhận thách thức, làm cho thế giới hòa bình hơn?

Như việc xuất hiện một loạt vấn đề và thách thức mới trong quan hệ giữa các cường quốc kinh tế và quân sự, gồm việc Mỹ đẩy mạnh cạnh tranh nước lớn, tập trung vào Nga và Trung Quốc, đặc biệt là trong lĩnh vực chạy đua vũ trang và xây dựng các chiến lược mới như "Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương tự do và rộng mở", hay chính sách "Nước Mỹ trên hết" làm cho nhân tố bất ổn trong khu vực châu Á-Thái Bình Dương; Ấn Độ Dương và Đại Tây Dương... gia tăng. Gần đây nhất là việc Mỹ tuyên bố rút khỏi "Hiệp ước các lực lượng hạt nhân tầm trung" (INF) với Nga, đồng thời có thái độ tiêu cực đối với việc gia hạn "Hiệp định cắt giảm vũ khí chiến lược mang tính tấn công" sẽ hết hiệu lực vào năm 2021 đang khiến hệ thống kiểm soát quân sự quốc tế suy yếu và trở nên mong manh hơn bao giờ hết... Rõ ràng, những thế lực có thể kiến tạo một trật tự thế giới mới không mới nhưng chưa nước nào dám tự mình, hoặc đủ sức tự mình thiết lập trật tự mới.

Chính quan hệ phức tạp giữa các cường quốc đã khiến chủ nghĩa khủng bố tưởng như bị dập vùi bởi hàng triệu tấn đạn bom, vũ khí... thì nay lại "hồi sinh" một cách mạnh mẽ và phức tạp hơn, nguy hiểm hơn. Tổ chức Nhà nước Hồi giáo (IS) tự xưng và hàng loạt tổ chức khủng bố khác vẫn là mối đe dọa an ninh thế giới bất chấp những thắng lợi của các liên quân quốc tế chống IS tại Syria và Iraq. Việc đánh bại IS và một số tổ chức khủng bố khác giống như giết một con "bach tuộc", diệt vôi này, vôi khác lại mọc ra. Thực tế cho thấy, việc các nước đã làm chưa đủ để ngăn hệ tư tưởng, sức mạnh của khủng bố ngày một phát triển. Chính điều này khiến trật tự quốc tế đối mặt với nhiều vấn đề nghiêm trọng.

HOA HUYỀN

● “CÚ VƯỢT KHỔNG LỒ”

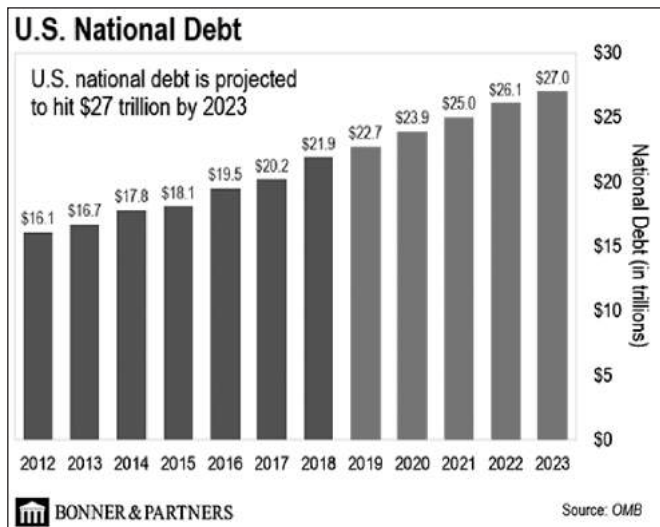
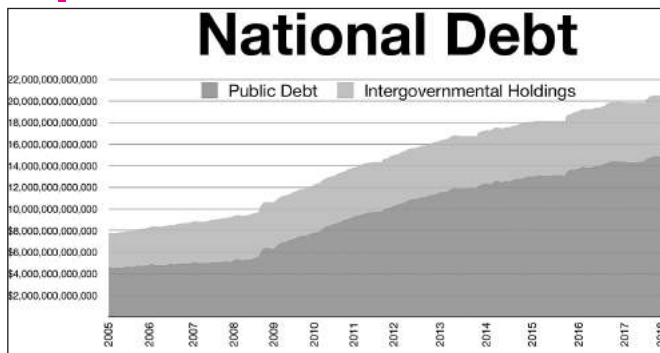
Nợ liên bang của Mỹ đã vượt qua mức 22 nghìn tỷ USD vào trung tuần tháng 1-2019, một kỷ lục mới xuất hiện mặc dù tiếp tục tăng trưởng kinh tế. Larry Kudlow, Giám đốc Hội đồng Kinh tế quốc gia của Tổng thống Donald Trump cho biết Tổng thống "quan ngại" về sự gia tăng của khoản nợ và chính quyền sẽ đề xuất giảm một số khoản chi tiêu liên bang trong ngân sách tiếp theo. Tuy nhiên, dường như đảng Cộng hòa và cả đảng Dân chủ lại không xem đây là vấn đề nghiêm trọng.

Trong hai năm đầu tiên của chính quyền Tổng thống Donald Trump, khoản nợ đã tăng hơn 2 nghìn tỷ USD, một phần là do cắt giảm thuế 1,5 nghìn tỷ USD và tăng chi tiêu lớn mà Tổng thống đã ký thành luật. Đảng Dân chủ để lại vấn đề này và chưa đưa ra được giải pháp để xử lý. Trong khi đó, một số ứng cử viên tiềm năng cho vị trí tổng thống trong cuộc chạy đua tới thì lại đề xuất tăng thuế nhưng theo các nhà kinh tế học, kế hoạch này là “thuốc giải độc” cho bất bình đẳng kinh tế, chứ không phải các biện pháp chủ yếu nhằm kiểm chế nợ. Thiếu đi sự báo động từ những chuyên gia về nợ công của liên bang thể hiện một sự thay đổi mạnh mẽ trong đảng Dân chủ. Bởi lẽ trước đây, dưới thời Tổng thống Barack Obama, đảng Cộng hòa đã liên tục chỉ trích sự gia tăng các khoản chi tiêu liên bang, gọi đó là hành động không thể chấp nhận được và nguy hiểm. Thậm chí, có một số nghị sĩ đảng Dân chủ còn chỉ trích việc cắt giảm thuế từ thời Tổng thống George W. Bush vì những lý do cơ bản tương tự.

Hãng CNN bình luận: “Những cảnh báo nghiêm trọng về hậu quả của việc vay mượn liên bang đã được chứng minh rằng, cảnh báo sớm nhất là tốt nhất. Nhưng bối cảnh chính trị đã thay đổi. Đảng Cộng hòa đã chấp nhận chương trình nghị sự cắt giảm thuế và tăng chi tiêu của ông Donald Trump, cho

Nợ công Mỹ hiện nay là hơn 22 nghìn tỷ USD - mức cao nhất từng có. Dự liệu của Bộ Tài chính Mỹ được đưa ra khi doanh thu thuế giảm và chi tiêu liên bang tiếp tục tăng. Mức nợ mới phản ánh mức tăng hơn 2 nghìn tỷ USD kể từ ngày Tổng thống Donald Trump nhậm chức năm 2017.

NƯỚC MỸ VỚI MỐI LO NỢ CÔNG 22 NGHÌN TỶ USD

CÁC BIỂU ĐỒ THỐNG KÊ VÀ DỰ BÁO VỀ NỢ CÔNG, THÂM HỤT NGÂN SÁCH Ở MỸ QUA TỪNG NĂM

rằng nó sẽ thúc đẩy tăng trưởng kinh tế. Đảng Dân chủ đang tìm kiếm một loạt thay đổi rất khác nhau trong chính sách tài khóa, nhưng họ cũng cho rằng nợ liên bang không phải là vấn đề cấp bách”. Và Chủ tịch Cục Dự trữ liên bang Mỹ (FED) Jerome Powell là một trong số ít các chính trị gia phát biểu công khai về mối lo ngại này. Trả lời Hãng CNBC khi phát biểu tại Câu lạc bộ kinh tế ở Washington, ông Jerome Powell nói: "Với vai trò của FED, chúng tôi đưa ra các quyết sách dựa trên việc xem xét độ dài của một chu kỳ kinh doanh. Đó là khung tham chiếu của chúng tôi. Sự thiếu bền vững về tài

khóa trong dài hạn của Chính phủ liên bang Mỹ không phải là một vấn đề trung hạn có tác động đến các quyết định chính sách của chúng tôi... Nhưng đó là một vấn đề dài hạn mà chắc chắn chúng ta phải đối mặt, và xét cho cùng, chúng ta không có lựa chọn nào khác ngoài việc phải đối mặt". Ông Jerome Powell cũng cho biết thêm rằng, thâm hụt ngân sách hàng năm của Mỹ lập đỉnh mới trên 1 nghìn tỷ USD. Đây là một ngưỡng thâm hụt mà nhiều chuyên gia kinh tế đã bày tỏ lo ngại có thể đặt ra rắc rối cho các thế hệ tương lai. Tổng nợ của Mỹ hiện ở mức trên 22 nghìn tỷ USD,

trong đó 16 nghìn tỷ USD là nợ của khu vực công. Do FED nâng lãi suất, tiền lãi phải trả cho khoản nợ khổng lồ đó ngày càng tăng lên.

● NHỮNG CẢNH BÁO SỚM

Đồng quan điểm với ông Jerome Powell, Michael A. Peterson, Chủ tịch của Peter G. Peterson Foundation, một nhóm vận động hàng đầu để giảm nợ, đã ghi nhận cột mốc 22 nghìn tỷ USD với một tuyên bố rằng, nợ liên bang "đe dọa tương lai kinh tế của mỗi người Mỹ". Theo ông Michael A. Peterson, việc vay của chính phủ có chi phí thực sự, đáng chú ý là cần phải trả lãi cho các nhà đầu tư. Những khoản thanh toán đó hiện vượt quá 1 tỷ USD/ ngày.

Nhiều chuyên gia đã kết luận rằng lực hấp dẫn và tính trực tiếp của bất kỳ mối đe dọa nào đối với nền kinh tế rộng lớn đã bị cường điệu hóa. Trong khi vay liên bang gây áp lực lên lãi suất, bằng cách tăng cạnh tranh cho các quỹ có sẵn, các lực lượng lớn hơn đã giữ lãi suất ở mức thấp, bao gồm cả sự háo hức của Trung Quốc và các quốc gia khác để cho Mỹ vay tiền. Các thống kê khác từ Tổ chức đánh giá tín nhiệm Fitch Ratings được công bố hồi cuối tháng 1 cho thấy, ở thời điểm cuối năm 2018, nợ công toàn cầu đứng ở mức 66 nghìn tỷ USD, tăng gấp đôi so với năm 2007 - thời điểm trước khi khủng hoảng tài chính toàn cầu nổ ra. Nợ chính phủ của các quốc gia trên thế giới tiếp tục tăng mạnh và hiện đã lên tới mức tương đương 80% tổng sản phẩm trong nước (GDP) toàn cầu.

Báo cáo của Fitch Ratings nhấn mạnh, nợ tại các quốc gia phát triển nói chung đã giữ ở mức tương đối ổn định, quanh 50 nghìn tỷ USD, kể từ 2012. Nhưng Mỹ lại là một ngoại lệ vì tổng nợ công đã tăng 44%, trong cùng khoảng thời gian. Cụ thể, trong hai nhiệm kỳ cầm quyền của Tổng thống George W. Bush, nợ công của Mỹ tăng 85%, lên 10,6 nghìn tỷ USD. Trong hai nhiệm kỳ của Tổng thống

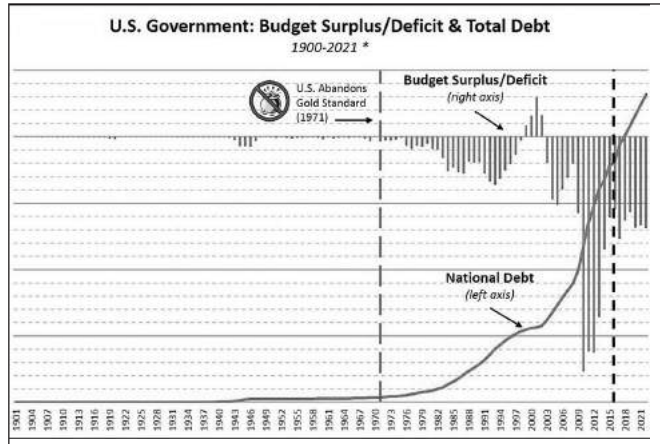
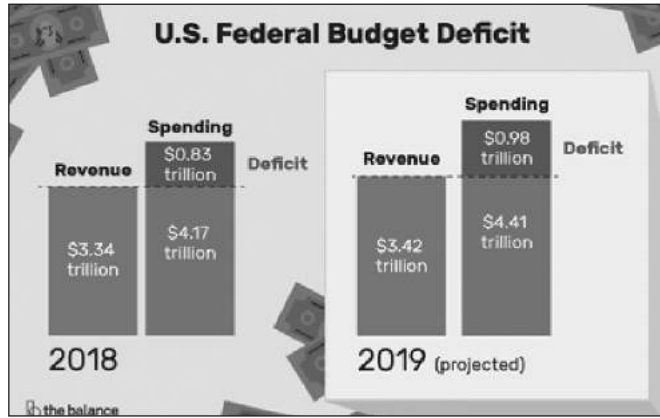
Barack Obama, nợ công của nước này tăng 88%, lên 19,9 nghìn tỷ USD. Và trong hai năm cầm quyền đầu tiên của Tổng thống Donald Trump, khối nợ công này tiếp tục đội thêm 10%.

James McCormack, Trưởng bộ phận đánh giá tín nhiệm toàn cầu của Fitch nhận định, Tổng thống Mỹ Donald Trump nằm trong số những người cảnh báo về hậu quả thảm khốc của gia tăng nợ công Mỹ. Vào tháng 2-2015, ông đã đăng một tweet về khả năng nợ công của Mỹ lên tới 21 nghìn tỷ USD. Tháng 3-2016, ông Donald Trump nói với tờ The Washington Post rằng ông có thể xóa nợ liên bang trong vòng 8 năm. Vì thế, hôm 14-2 vừa qua, Nhà Trắng đã dự kiến đưa ra các chính sách để tạo sự tăng trưởng kinh tế, làm giảm mức thâm hụt hàng năm của liên bang và chậm lại sự gia tăng của nợ công. Ông Larry Kudlow chia sẻ: “Đó là chìa khóa - tăng trưởng kinh tế và hạn chế ngân sách. Tăng trưởng, tăng trưởng, tăng trưởng và hạn chế chi tiêu. Chúng tôi đang làm điều đó và chúng tôi sẽ làm nhiều hơn nữa”.

Cũng theo lời ông Larry Kudlow, chính quyền đã lên kế hoạch đề xuất một ngân sách chi tiêu rất khó khăn trong năm 2019, bao gồm cắt giảm ít nhất 5% trong chi tiêu tùy ý không cần thiết. Việc cắt giảm này bao gồm cả chi tiêu cho cơ sở hạ tầng, nghiên cứu y tế và thực thi pháp luật, tổng cộng khoảng 610 tỷ USD vào năm ngoái. Với mức cắt giảm 5% thì sẽ tiết kiệm được 30 tỷ USD - một phần nhỏ của thâm hụt hàng năm, dự kiến sẽ đạt gần 900 tỷ USD năm tài chính 2019.

● **VÀ MỐI LO VỀ CHỦ NỢ**

Rõ ràng, Chính phủ Mỹ cũng không thể lơ là trước những dấu hiệu cảnh báo mới. “Chi phí đi vay tăng lên khi FED bắt đầu loại bỏ một số hỗ trợ kinh tế sau khủng hoảng, bao gồm cả việc tăng lãi suất. Lợi tức của trái phiếu kho bạc 10 năm điểm chuẩn, đạt mức thấp 1,375% trong tháng 7-2016, đã tăng gần

gấp đôi kể từ đó. Văn phòng Ngân sách Quốc hội dự đoán thanh toán lãi sẽ đạt 383 tỷ USD trong năm nay, 460 tỷ USD vào năm 2020 và các khoản nợ sẽ tăng lên 93% sản lượng kinh tế trong thập kỷ tới, một mức độ chưa từng thấy kể từ những năm 1950”, ông Larry Kudlow cho biết thêm. Đáng chú ý, các chủ nợ Mỹ hiện nắm 70% nợ Chính phủ Mỹ, nhưng các chủ nợ nước ngoài lớn nhất như Trung Quốc và Nhật Bản cũng nắm một lượng không nhỏ.

Trang Market Watch dẫn số liệu mới nhất từ Bộ Tài chính Mỹ cho biết, khoảng 70% nợ công của nước này hiện nay nằm trong tay Chính phủ Mỹ, các nhà đầu tư tại Mỹ và FED. Các chủ nợ nước ngoài chỉ nắm chưa đầy 30% nợ Chính phủ Mỹ. Các định chế tài chính Mỹ, như các quỹ lương hưu nhà nước và tư nhân, và các nhà đầu tư cá nhân Mỹ chính là đối tượng đang nắm nhiều nợ Mỹ nhất. Nhóm này sở hữu 6,89 nghìn tỷ USD nợ Mỹ và hút khoảng 80% tổng số nợ mới mà

Chính phủ Mỹ phát hành trong vòng 1 năm qua. Nhưng người ta cũng không loại trừ khả năng số nợ quốc gia Mỹ mà Trung Quốc và Nhật nắm giữ còn nhiều hơn con số được công bố, bởi chính phủ và nhà đầu tư của hai nước này có thể mua nợ Mỹ thông qua các thực thể đặt tại các quốc gia hoặc vùng lãnh thổ khác như Hong Kong, Luxembourg, hay Cayman Islands. Cả ba nền kinh tế này vốn đều là những “thiên đường thuế”. Riêng đối với Nga, thống kê mới đây của Bộ Tài chính Mỹ nhấn mạnh, Nga đã ra khỏi danh sách các chủ nợ nước ngoài lớn nhất của Mỹ. Hiện Nga chỉ nắm giữ tới số trái phiếu chính phủ trị giá 14,9 tỷ USD và không còn nằm trong số 33 quốc gia hiện là chủ nợ hàng đầu của Mỹ. Con số này thấp hơn nhiều so với mức 48,7 tỷ USD trái phiếu mà Nga sở hữu hồi giữa năm 2018, khi nước này xếp thứ 22 trong danh sách. Thời kỳ đỉnh điểm, tổng số nợ mà Nga nắm giữ của Mỹ lên tới 96 tỷ USD.

Đó là với vấn đề chủ nợ, còn nguy cơ vỡ nợ thì sao? Có phải chính phủ liên bang Mỹ chưa bao giờ mất khả năng thanh toán đối với các khoản nợ? Thực tế không phải vậy. Sự kiện đáng nhớ nhất liên quan đến vấn đề này là vào tháng 4-1933, trong một nỗ lực nhằm giúp Mỹ thoát khỏi cuộc đại suy thoái, Tổng thống Franklin Delano Roosevelt đã công bố kế hoạch đưa Mỹ ra khỏi chế độ bản vị vàng và phá giá đồng USD. Nhưng hầu hết các hợp đồng nợ tại thời điểm đó bao gồm một “điều khoản vàng”, nói rằng con nợ phải trả bằng “đồng tiền vàng” hoặc “vàng tương đương”.

Để giải quyết vấn đề này, Quốc hội Mỹ đã thông qua một nghị quyết chung vào ngày 5-6-1933, bãi bỏ tất cả các điều khoản vàng trong các hợp đồng trong quá khứ và tương lai. Ngày 30-1-1934, đồng USD chính thức bị phá giá. Giá vàng tăng từ 20,67 USD/ounce - một mức giá có hiệu lực từ năm 1834 - lên 35 USD/ounce. Nhiều vụ kiện đã diễn ra, và bốn trong số đó đã được Tòa án tối cao thụ lý; vào tháng 1-1935, các thẩm phán đã nghe hai trường hợp đề cập đến các khoản nợ tư nhân, và hai trường hợp liên quan đến các nghĩa vụ của chính phủ. Nhà kinh tế học Jason Furman của Trường Đại học Harvard nhận định: “Mỹ là nền kinh tế tiên tiến duy nhất có nợ công gia tăng song hành cùng GDP. Trong khi đó, nợ công của các nền kinh tế tiên tiến khác lại giảm. Việc nợ công gia tăng không ngừng chắc chắn là một vấn đề lớn, nó cho thấy sự không bền vững trong sự phát triển của nền kinh tế Mỹ. Lịch sử của suy thoái sẽ lặp lại nếu Mỹ không giải quyết ngay vấn đề này. Không có quy định nào trong Hiến pháp Mỹ đảm bảo rằng chúng ta luôn hoàn trả được một khoản nợ. Nếu Mỹ vỡ nợ, chứng khoán thế giới sẽ lao dốc, nhiều tổ chức tài chính có nguy cơ sụp đổ và nguy cơ một cuộc suy thoái toàn cầu đang đến gần”.

NGỌC KHUÊ
(Tổng hợp)

Biên phiên dịch cho ông Trump và những câu chuyện "cười ra nước mắt"

Cộng đồng biên phiên dịch trên thế giới đã chia sẻ những "ca khó đỡ" khi chuyển nghĩa những bài phát biểu và thông điệp của Tổng thống Mỹ Donald Trump sang các ngôn ngữ khác.

● "NGÔN NGỮ TRUMP"

Khi ông Trump tuyên bố rút Mỹ khỏi Hiệp định Paris về chống biến đổi khí hậu, ông đã làm một việc bất ngờ: đọc đúng theo văn bản. Đội ngũ soạn bài phát biểu này cho Tổng thống Donald Trump đã thờ phào nhẹ nhõm. Một lần khác là khi ông Trump đọc diễn văn nhậm chức, ông nhìn theo máy nhắc chữ và bám sát tài liệu đã soạn sẵn. Những lần như thế chỉ "đếm trên đầu ngón tay".

Đối với cộng đồng biên phiên dịch trên thế giới, những lần được thờ phào nhẹ nhõm như vậy cũng hiếm hoi dù họ đã quen và hiểu được cách xáo trộn ngôn ngữ tiếng Anh của ông Trump từ thời tranh cử tổng thống Mỹ. Trong mỗi dịp tương tác với các nhà lãnh đạo thế giới, họ thừa nhận đã phải "vò đầu bứt tai" để tìm ra cách truyền đạt lại những gì ông Trump nói, khi mà bài phát biểu của ông thậm chí còn khiến người nói tiếng Anh bản địa cũng phải "cứng họng". Đó là chưa kể những lúc ông "tự biên tự diễn", không dựa vào tài liệu được chuẩn bị sẵn, hoặc khi ông đột ngột thay đổi chủ đề và nặng về lối nói tấn công trực diện thì đây thực sự là những "ca khó đỡ" cho biên phiên dịch. Việc sử dụng tiếng Anh "không giống ai" của ông Trump đang gây ra không ít phiền toái cho cộng đồng biên phiên dịch viên khắp thế giới.

● "CA KHÓ ĐỠ"

Cộng đồng biên phiên dịch Nhật Bản gọi những trải nghiệm "khó đỡ" trước những bài phát biểu thiếu mạch lạc của ông Trump là "cơn ác

NHIỀU TÌNH HUỐNG KHÓ ĐỠ KHI ÔNG TRUMP KHÔNG NÓI THEO VĂN BẢN SOẠN SẴN

BÀ CHIKAKO TSURUTA, GIÁO SƯ CHUYÊN NGÀNH BIÊN PHIÊN DỊCH TẠI ĐẠI HỌC NGOẠI NGỮ TOKYO CHIA SẺ KHÓ KHĂN KHI DỊCH CHO ÔNG TRUMP

mộng". "Ông ấy không mấy khi nói một cách logic. Giới làm nghề chúng tôi thường đùa rằng nếu dịch theo đúng ngôn ngữ của ông ấy thì chẳng khác nào tự đưa mình vào những tình huống trở trêu", Giáo sư chuyên ngành biên phiên dịch tại Đại học Ngoại ngữ Tokyo - bà Chikako Tsuruta, cũng là người thường biên phiên dịch tin tức về ông Trump cho các hãng CNN, ABC và CBS chia sẻ.

Làm biên phiên dịch cho truyền hình hơn 20 năm qua, bà Miwako Hibi tâm sự rằng "rất khó" để nắm bắt logic trong những phát biểu của ông Trump, nhất là khi ông có thiên hướng đề cập đến những tên riêng ngoài bối cảnh. Bà vẫn nhớ một vụ "thất kinh" khi dịch trực tiếp bài phát biểu đặc cử của ông Trump hôm 9-11-2016. Trong

bối cảnh mà thông điệp không "ăn nhập" với lời nói, ông Trump lại liên hệ đến một cái tên riêng là "Reince" và từ "secretariat" mà không nói cụ thể đó là ai và là cái gì.

"Khi ông ấy đột nhiên nói "Reince là một siêu sao", tôi đã phải bỏ câu này. Chỉ sau khi camera hướng về khuôn mặt của một người tên là Reince thì tôi mới nhận ra người ông Trump nói đến là ai, và tôi nhanh chóng dịch thêm cho khán giả, rằng đó là Reince Priebus, Chủ tịch Ủy ban quốc gia của đảng Cộng hòa", bà Hibi nói. Cũng may cho Hibi trong tình huống này là do trong tiếng Nhật có xu hướng bỏ chủ ngữ của câu đi. Vì vậy, bà cứ dịch từ "superstar", tức "siêu sao" trước, cho đến khi bà nắm bắt được nhân vật này là ai thì bà mới bổ sung cho phần dịch trước

đó.

Tuy nhiên, với từ "secretariat", may mắn lại không đến khi sai lầm nghĩ rằng ông Trump dùng từ này như một cách thể từ để chỉ Reince. "Tôi đã dịch sai từ đó", bà Hibi thừa nhận. "Tôi không thể ngờ rằng ông ấy lại đang nói về một cuộc đua ngựa... Thực sự khó khăn để bám theo mạch suy nghĩ của ông ấy". Tính chất thiếu mạch lạc và bỏ qua bối cảnh không chỉ là căn nguyên duy nhất khiến giới biên dịch đau đầu. Vấn đề còn là những ngôn từ ít mang tính ngoại giao.

Một trong những "pha" gần đây là cách dịch bình luận của ông Trump về phu nhân Brigitte Macron của Tổng thống Pháp khi ông tham dự lễ Quốc khánh Pháp. Biên dịch viên Pháp đã rất khó khăn tìm những từ ngữ thích hợp để dịch bình luận của ông Trump là "She's in such good physical shape!" (tiếng Việt tạm hiểu là "Bà có dáng đẹp thế!") vì lo sợ người dân Pháp sẽ phản ứng. Khi viết bài, một số nhà báo thuộc khối các nước nói tiếng Pháp Francophone đã dịch bình luận này là "Vous êtes en grande forme", một cách nói mang tính trang trọng và lịch sự hơn đối với đồng đảo độc giả tiếng Pháp, nghĩa là "you are in great health" (tiếng Việt là "Bà rất khỏe mạnh").

Khi xuất hiện thông tin về việc ông Trump lý giải cho việc sa thải Giám đốc FBI James Comey, biên dịch viên ở Nhật Bản đã phải đối mặt với một câu hỏi hóc búa: Làm thế nào để biên dịch từ "nut job" theo cách phù hợp cho bản tin phát sóng trên truyền hình. (Ông Trump nói "I just fired the head of the F.B.I. He was crazy, a real nut job"). Theo từ điển, "nut job" nghĩa là một người khùng. Công cuộc lựa chọn từ phù hợp trong ngôn ngữ đích thực đã bắt đầu. Nếu chọn từ "atama ga warui" trong tiếng Nhật có nghĩa là "ngốc nghếch" lại không phù hợp để nói về một người có vị thế như James Comey xét về yếu tố văn hóa Nhật Bản. Cuối cùng, những biên dịch viên

Nhật Bản đã tìm đến từ "hen-jin", một từ được sử dụng phổ biến hơn trong tiếng Nhật để chỉ một người lập dị, kỳ cục.

Giới biên phiên dịch Anh - Nhật nhớ lại những lúc bị rơi vào tình trạng "chết đứng" trước cách nói rất tự nhiên khi đề cập giới tính và sắc tộc trong chiến dịch tranh cử tổng thống của ông Trump. Đó là vào năm 2017, một bản ghi âm từ năm 2005 bị rò rỉ, trong đó ông Trump có bình luận "lạ" về phụ nữ. Trong những trường hợp như thế, biên phiên dịch viên thường phải tìm đến giải pháp an toàn là vay mượn một từ ngữ thông dụng trong ngôn ngữ Nhật Bản để vừa diễn đạt đúng ý Trump mà vừa không gây phản cảm. Còn nếu vay mượn từ đồng âm trong tiếng Nhật thì khán giả sẽ không hiểu nổi.

Trao đổi những chiến lược xử lý cách dùng tiếng Anh "của riêng Trump" là chủ đề thảo luận phổ biến trong giới biên phiên dịch viên từ tiếng Anh sang tiếng Nhật. "Công việc của chúng tôi giờ liên quan đến cả việc đọc và nghiên cứu các loại từ điển về các cách diễn giải văn hóa chứ không đơn thuần là từ điển truyền thống", bà Tsuruta nói.

● CÁI KHÓ KHÔNG CỦA RIÊNG AI

Câu chuyện tương tự ở Ấn Độ. Ở một nền dân chủ đồng dân nhất thế giới và một đồng minh chiến lược chủ chốt của chính quyền Trump, các hãng báo chí và phát thanh truyền hình Ấn Độ đều phải sử dụng cách nói giảm nói tránh khi khai thác và sử dụng các bài phát biểu của Tổng thống Donald Trump.

"Khó có thể hiểu được cách nói của ông Donald Trump, ngay cả khi ông nói bằng tiếng Anh. Việc chuyển nghĩa những lời nói khó hiểu ấy sang tiếng Hindi không hề dễ dàng", Anshuman Tiwari, biên tập viên từ IndiaToday, một tạp chí tiếng Hindi của Ấn Độ cho biết.

Theo Tiwari, để xử lý những tình huống như thế, họ tránh trích dẫn lời ông Trump một cách trực tiếp và dùng biện pháp diễn giải, tóm ý,

ÔNG TRUMP BÌNH LUẬN VỀ PHỤ NHÂN TỔNG THỐNG PHÁP

ÔNG TRUMP NÓI NHỮNG CÂU KHIẾN NGƯỜI DỊCH GẶP KHÓ KHĂN

nhất là khi ông đột ngột thay đổi chủ đề hoặc nói lan man về một chủ đề nào đó.

Rajesh Pandey là người biên dịch các bài báo về ông Trump cho nhật báo Dainik Bhaskar xuất bản bằng tiếng Hindi lớn nhất của Ấn Độ. Do báo này cũng cung cấp nhiều tin tức nước ngoài từ báo chí và ấn phẩm của Mỹ cho một số báo trong nước, nên nhiệm vụ của biên phiên dịch là bám sát văn bản nhất có thể. "Chúng tôi không sử dụng thứ ngôn ngữ bóng bẩy mà cố gắng giữ sự thô mộc trong cách diễn đạt của ông Trump", ông Pandey nói.

Lối nói của ông Trump khác hẳn với người tiền nhiệm. "Ngôn ngữ của ông Trump không thuộc phong cách nào", Pandey nói. Vì vậy, thách thức khi xử lý ngôn ngữ của ông Trump làm bộc lộ tình thế tiến thoái lưỡng nan vốn đeo bám và ám ảnh nghề biên phiên dịch lâu nay - đó là có nên làm "trong sáng" ngôn ngữ của một diễn giả gây tranh cãi hay không.

● ĐÚNG - SAI

Một trong những vấn đề nổi cộm hơn cả trong các

cuộc thảo luận của giới biên phiên dịch là ranh giới đúng sai khi dịch cho ông Trump. Renato Geraldies, biên dịch chuyên nghiệp ở Brazil, đã tự hỏi liệu ông có thể sử dụng ngôn ngữ của mình ở mức độ nào để truyền đạt lại những bình luận mang tính xúc phạm đối với người dân nhập cư mà Trump đề cập trong suốt chiến dịch tranh cử.

Và đã có sự phân luồng ý kiến về cách thức biên phiên dịch cho ông Trump. Một số người cho rằng ngôn ngữ bốc đồng của ông cần phải được làm "dung hòa", làm cho uyển chuyển và trang trọng hơn. Trong khi số khác lại không ngần ngại khi cho rằng cần dịch "trần trụi" như những gì ông Trump nói. Luồng ý kiến này cho rằng cái khó không liên quan gì đến việc sử dụng ngôn ngữ của ông Trump. Theo họ, "ngôn ngữ Trump" đơn giản về ngữ pháp và từ vựng, đôi khi sử dụng lặp từ.

Thế nhưng, để dịch đúng những gì ông Trump nói thì biên phiên dịch phải "đóng vai Trump", điều mà họ cảm thấy không dễ dàng chút nào và không sẵn sàng làm vậy. Mặc

dù những biên phiên dịch viên "cừ khôi" nhất thường được đánh giá là những người có khả năng linh hoạt được quan điểm của người nói hoặc người viết nhưng họ đã phải "trả giá" để đạt được danh hiệu này.

Atsushi Mishima, biên dịch cho truyền hình và là Phó Giáo sư Đại học Daito Bunka, cũng tâm sự rằng ông cảm thấy bị "giằng co" về cách thức biên dịch cho ngôn ngữ của ông Trump. Mặc dù nhất trí rằng nhiệm vụ cơ bản của một biên phiên dịch viên là "nói đúng như chính họ là diễn giả", nhưng các yếu tố khác đôi khi lại chiếm ưu tiên cao hơn. "Nếu một từ nào đó bị cấm phát sóng thì tôi thường xử lý bằng cách giảm bớt tính chất nghiêm trọng của từ này đồng thời vẫn cố gắng giữ được sự tác động về mặt ngữ nghĩa của từ gốc. Khó có thể bỏ qua yếu tố khán giả", ông nói.

Học giả nghiên cứu dịch thuật Peter Newmark cho rằng biên phiên dịch viên có nhiệm vụ trung thành với diễn giả hoặc người viết chỉ khi ngôn ngữ của họ không mâu thuẫn với những sự thật về cuộc sống và đạo đức thông thường. Theo Newmark, ngôn ngữ của ông Trump thực sự khiến công việc biên phiên dịch rơi vào mâu thuẫn với quy tắc đạo đức của người làm nghề.

Để không bị đánh giá là dịch đúng hay sai, một số biên phiên dịch của Nga đã tìm cách biến cách nói của ông Trump nghe gần giống với cách nói của Putin. Tương tự, biên phiên dịch Ấn Độ cũng phải "vay mượn" lối nói hào sảng như thường thấy trong những truyện kể về trường ca Hindu cổ đại để thay thế cho ngôn từ của ông Trump. Bởi đây cũng là phong cách ngôn ngữ mà giới chính trị gia Ấn Độ ưa dùng.

Yêu cầu tính chất hợp lệ của "biên phiên dịch cho ông Trump" không phải là vấn đề đơn giản và cộng đồng biên phiên dịch thế giới đã mất vài năm vật vã để tìm "lối thoát" cho mình.

HÀ NGỌC
(Tổng hợp)

TRÒN 100 NĂM NGÀY SINH CỦA CÔ HỌA SĨ – NHÀ ĐIỀU KHẮC DIỆP MINH CHÂU, TẠI HÀ NỘI, HỘI MỸ THUẬT VIỆT NAM ĐÃ TỔ CHỨC “LỄ KỶ NIỆM 100 NĂM NGÀY SINH CỦA NHÀ ĐIỀU KHẮC DIỆP MINH CHÂU”. NHỮNG Ý KIẾN, CHIA SẺ TẠI LỄ KỶ NIỆM NHƯ NHỮNG DÒNG HỒI ỨC GIÚP CÔNG CHÚNG HIỂU THÊM CUỘC ĐỜI VÀ SỰ NGHIỆP CỦA MỘT NGƯỜI THẦY, NGƯỜI HỌA SĨ – NHÀ ĐIỀU KHẮC TÀI HOA.

● TỪ GÁNH VẼ PHÔNG MÀN ĐẾN GIẢNG ĐƯỜNG ĐẠI HỌC

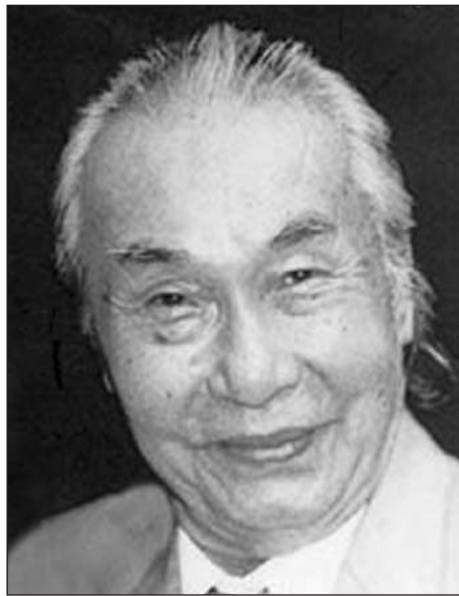
Họa sĩ Diệp Minh Châu (1909 – 2002) sinh ra tại xã Nhơn Thạch, huyện Giồng Trôm, tỉnh Bến Tre trong một gia đình nông dân. Thuở còn nhỏ cậu bé Châu đã say mê hội họa, nên được bạn bè gọi là Châu vẽ. Nhưng mãi đến khi 15 tuổi cơ duyên hội họa mới đến với Diệp Minh Châu. Ấy là khi cậu gặp họa sĩ Hoàng Tuyển và được ông chỉ bảo từ bố cục, đường nét, màu sắc để tạo ra một bức tranh phong cảnh, rồi cùng ông theo gánh hát về phông màn ở các tỉnh Nam Bộ. Một lần được xem triển lãm chung tại Châu Thành (Bến Tre) của Hoàng Tuyển cùng các họa sĩ Nguyễn Thành Sinh, Tạ Kế, Diệp Minh Châu bị thu hút bởi bức chân dung vẽ các cô gái Huế và Hà Nội của Nguyễn Thành Sinh (họa sĩ từng học Trường Mỹ thuật Gia Định), bèn xin thầy Sinh theo học.

Những bài học cơ bản về mỹ thuật, những chỉ bảo làm thế nào để có một bức chân dung đẹp của thầy Sinh đã cuốn chàng thanh niên Diệp Minh Châu ngày một đam mê hơn với hội họa. Khi theo gánh hát ở Sài Gòn, Diệp Minh Châu lần lượt vẽ những bức chân dung về các nữ diễn viên như: Phùng Há, Năm Phi, Thanh Loan rồi Ba Vân, Năm Châu... Nhìn bức vẽ của học trò, thầy Sinh khuyên nếu Diệp Minh Châu học Trường Mỹ thuật ắt sẽ thành công.

Lời khuyên của thầy cùng với niềm đam mê hội họa đã khiến chàng thanh niên Diệp Minh Châu khăn gói lên xe lửa chạy than ra Hà Nội. Đó là năm 1939. Chuyện kể rằng, khi ra Hà Nội, Diệp Minh Châu đã đến gõ cửa nhà thầy Tô Ngọc Vân để xin ý kiến thầy về một số bức đã vẽ từ trước. Thầy Vân xem xong tranh nói: “Tôi chưa thấy học trò nào trước khi đến học đã vẽ được như anh. Tôi biết anh sẽ đỗ cao, nhưng chưa dám nói trước, anh thật xứng đáng”. Và rồi đúng như dự đoán của họa sĩ Tô Ngọc Vân, Diệp Minh Châu đã đỗ thủ khoa kỳ thi tuyển năm 1940 của Trường Cao đẳng Mỹ thuật Đông Dương. Để có kết quả ấy, Diệp Minh Châu đã phải nỗ lực thật nhiều, thậm chí phải đi vẽ phông màn cho gánh hát ở Hà Nội để có tiền trang trải cuộc sống trong thời gian trở học để ôn thi ở Hà thành.

Sau này khi đã là sinh viên khoa Điều khắc khóa XIV, Diệp Minh Châu đã sáng tác nhiều tác phẩm tham gia nhiều triển lãm và giành nhiều huy chương. Có thể kể tới tác phẩm “Trăng thu”, “Nhớ mong”, “Hương sắc”, đặc biệt là bức “Văn Miếu” (Huy chương Đồng, năm 1942) hay bức “Cầu nguyện” (Huy

HỌA SĨ – NHÀ ĐIỀU KHẮC TRỌN TÂM LÒNG VỚI

HỌA SĨ – NHÀ ĐIỀU KHẮC DIỆP MINH CHÂU

chương Bạc, năm 1943) gây được sự chú ý của giới mỹ thuật. Những năm sau, ông hoạt động trong Hội Văn hóa Cứu quốc ở Hà Nội, tham gia một số triển lãm gây quỹ giúp đồng bào bị đói và nạn nhân chiến tranh.

● TRỌN TÂM LÒNG VỚI BÁC, VỚI MIỀN NAM

Năm 1945, khi cả nước đang sục sôi tinh thần đấu tranh giành độc lập tự do, Diệp Minh Châu cũng xếp bút nghiên lên đường đi kháng chiến. Với hành trang là chiếc ba lô cặp vẽ, Diệp Minh Châu có mặt khắp nơi từ Bắc vào Nam.

Tại chiến khu miền Nam, không có điều kiện để nặn tượng, Diệp Minh Châu vừa là chiến sĩ vừa là họa sĩ. Những tác phẩm của ông thời kỳ này đã phản ánh một cách sinh động không khí kháng chiến của đất Nam Bộ với những nét vẽ khoáng đạt, chân thực. Từ cảnh sắc thiên nhiên đến những dáng dấp, gương mặt của các chiến sĩ du kích miền Nam tràn đầy khí thế quyết chiến, quyết thắng... tất cả đã ùa vào tác phẩm của ông. Có thể kể tới tác phẩm “Qua rừng lá”, “Du kích qua làng”, “Chiến sĩ rẽ lau”, “Lớp học bình dân trong lán ven rừng”, “Phong cảnh Đồng Tháp Mười”...

Nhà phê bình mỹ thuật Nguyễn Hải Yến đánh giá: “Tranh màu nước, ký họa kháng chiến của Diệp Minh Châu tại vùng biên Nam Bộ là minh chứng mở đầu cho một khuynh hướng sáng tác mới, luôn bám sát cuộc sống, mỗi tác phẩm như một bức tranh lịch sử. Có thể kể tới tác phẩm “Trận Giồng Chùa” (tranh màu nước sáng tác năm 1948, nằm trong bộ sưu tập của Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam), hay

BỨC HUYẾT HỌA VẼ BÁC HỒ CỦA HỌA SĨ DIỆP MINH CHÂU

tác phẩm vẽ lụa năm 1949 “Du kích Bến Tre”, “Du lịch Long Phú” mang đậm hình hài người chiến sĩ với vũ khí thô sơ đánh giặc”.

Có thể nói đề tài Nam Bộ là một trong những đề tài xuyên suốt trong sự nghiệp sáng tác của Diệp Minh Châu. Dù ở nơi nào, ông vẫn luôn đau đáu hướng về miền Nam ruột thịt. Ông theo sát thực tế chiến đấu gian khổ của nhân dân Nam Bộ, quê hương Bến Tre - vùng đất mạch rỗng anh dũng, kiên cường. Sau này, khi có điều kiện để chuyên tâm với điêu khắc, đề tài miền Nam luôn khiến ông trăn trở, say mê tìm tòi sáng tạo để phản ánh trong tác

Năm 1996, họa sĩ – nhà điêu khắc Diệp Minh Châu vinh dự được tặng giải thưởng Hồ Chí Minh về văn học nghệ thuật (đợt 1) cho các tác phẩm “Võ Thị Sáu”, “Hương Sen”, “Bác Hồ bên suối Lenin”, “Bác Hồ với thiếu nhi”, “Chân dung nhà văn Nguyễn Tuân”, “Hồ Chủ tịch và thiếu nhi Trung – Bắc - Nam”. Theo đánh giá của Hội đồng giải thưởng Hồ Chí Minh về văn học nghệ thuật: Nhà điêu khắc Diệp Minh Châu là một nghệ sĩ miền Nam đã dành trọn tâm lòng mình với Bác Hồ. Ông đã sáng tác thành công nhiều tác phẩm về Bác và những tác phẩm xuất sắc về hình tượng người chiến sĩ anh hùng trong cuộc đấu tranh giải phóng miền Nam thống nhất đất nước. Tác phẩm của ông có một phong cách bộc trực mạnh mẽ, khoáng đạt, đậm chất Nam Bộ, tình cảm gần gũi.

HẮC DIỆP MINH CHÂU:

BÁC, VỚI MIỀN NAM

phẩm điêu khắc của mình như: “Lòng người miền Nam” (1950), “Hương sen Đồng Tháp” (1957), “Võ Thị Sáu trước quân thù” (1958), “Bà má miền Nam” (1958), “Phú Lợi cầm thù” (1959), “Miền Nam bất khuất”, “Miền Nam thành đồng” (1967), “Nữ thần chiến thắng” (1968)...

Cùng với mảng đề tài Nam Bộ, nhắc đến họa sĩ – nhà điêu khắc Diệp Minh Châu không thể không nhắc đến những tác phẩm về Bác Hồ của ông. Riêng về đề tài Bác Hồ, ông đã có trên 200 bức trong đó đáng chú ý là bức huyết họa vẽ Bác Hồ. Bức vẽ được ông sáng tác tháng 9-1947, ngay trong “Lễ độc lập” ở xã Thiện Hộ, chiến khu Đồng Tháp Mười. Với cảm xúc trào dâng, Diệp Minh Châu đã tự trích cánh tay mình lấy những giọt máu nóng để vẽ bức “Bác Hồ và ba em thiếu nhi Trung – Bắc - Nam” (lụa). Ở góc bức tranh, ông kính cẩn gọi Hồ Chủ tịch bằng Cha với dòng chữ “Thay mặt cho nghệ sĩ Nam Bộ, con xin kính dâng Cha già Hồ Chí Minh một tác phẩm sáng tạo trong những phút say sưa nhất của đời con và cũng là tác phẩm mà chính Cha đã tạo nên”. Bức tranh như một lời thề thiêng liêng của kháng chiến Nam Bộ với cách mạng và cũng là tuyên ngôn nghệ thuật của tác giả.

Sau này, Diệp Minh Châu có may mắn được sống cạnh Bác tại chiến khu Việt Bắc (1950 -1951), ông đã vẽ trên 30 bức với nhiều góc độ về diện mạo và tâm hồn của vị lãnh tụ vĩ đại của dân tộc. Ông gửi gắm sự trân trọng, kính yêu với Bác trong bức trực họa như “Bác làm việc ở nhà sàn Việt Bắc”, “Bác câu cá bên bờ suối”, “Ánh nắng trưa trước sân nhà Bác”,

“Nhà Bác trên đồi Việt Bắc”...

Đánh giá các tác phẩm về đề tài Bác Hồ của họa sĩ, nhà điêu khắc Diệp Minh Châu, họa sĩ, nhà phê bình mỹ thuật Nguyễn Văn Chiến cho rằng: “Bức huyết họa về Bác và những bức trực tiếp về Bác ở chiến khu không chỉ là kết quả của hội họa mà còn là sự tích lũy sâu sắc quan trọng về nội dung, chủ đề cho những tác phẩm điêu khắc nổi tiếng sau này của ông. Đó là thời gian quan trọng tích lũy tư liệu và nuôi dưỡng nguồn cảm hứng sáng tạo”.

Đầu những năm 1956, Diệp Minh Châu lại cùng một số họa sĩ – nhà điêu khắc được vào phủ Chủ tịch vẽ và nặn tượng Bác. Thực tế và hình tượng sâu sắc cùng sự rung động trong sâu thẳm ký ức về Bác sau này đã trở thành chất xúc tác để Diệp Minh Châu truyền vào pho tượng, tượng đài về đề tài Bác Hồ của mình. Đó là các bức: “Chân dung Bác” (năm 1960), “Bác đi tìm đường cứu nước” (năm 1965), “Bác dịch sử Đảng”, “Bác Hồ bên suối Lênin” (năm 1965), “Bác Hồ - Lênin và Các Mác” (1982), “Bác Hồ” (1993),...

● NHỮNG KỶ NIỆM ẨM ÁP VỀ THẦY

Không chỉ là một nghệ sĩ, chiến sĩ cách mạng luôn đem hết tâm lực của mình để sáng tác tác phẩm, Diệp Minh Châu còn góp phần quan trọng trong việc đào tạo một thế hệ các nhà điêu khắc cách mạng mà nhiều người trong số họ đã trở thành các nhà điêu khắc danh tiếng.

Theo nhà phê bình mỹ thuật Lê Quốc Bảo, thì nhà điêu khắc Diệp Minh Châu là một người vô cùng nhạy cảm với đời sống thường nhật. Ông chia sẻ rằng dù đã được sống trong

không gian dạy và học của các thầy trò khoa điêu khắc khóa đầu tiên gồm 3 thầy (Phạm Gia Giang, Diệp Minh Châu, Nguyễn Thị Kim), nhưng khi được Đài Tiếng nói Việt Nam đặt viết bài về “Diệp Minh Châu - người con miền Nam sống trên đất Bắc”, ông vẫn cảm thấy rất khó viết vì chưa hiểu, chưa thuộc nhiều về thầy. Để hoàn thành bài viết ông xin thầy Châu hẹn một buổi trao đổi nghệ thuật và thầy chấp nhận. “Đến nhà thầy tôi đã thấy thầy ôm đàn vừa đàn vừa ca, cô Dung (nữ họa sĩ, vợ thầy) thấy có khách ra pha trà mời khách. Tiếp một kẻ hậu sinh như tôi, tôi cảm nhận được sự nhiệt tình cởi mở ấm áp từ vợ chồng thầy. Bắt đầu cuộc trao đổi nghệ thuật cởi mở, thầy vừa đàn, vừa ca và kể lại những chuyện đời và đạo của hơn nửa thế kỷ. Thế rồi thầy gọi cô Dung ra “không còn hứng nữa, em nhẩy với anh”. Đúng như vậy, sau khi thầy và cô ôm nhau nhẩy vans, cô và thầy khơi nguồn cảm hứng tiếp chuyện hồi ức về đời và đạo của mình”.

Còn trong mắt của nhà điêu khắc Lưu Danh Thanh (Chủ tịch Hội đồng Nghệ thuật chuyên ngành điêu khắc Hội Mỹ thuật Việt Nam) thì họa sĩ – nhà điêu khắc Diệp Minh Châu còn là một người thầy vô cùng đáng kính. Ông nhớ lại: “Khoa điêu khắc lớp tôi năm đó (1957 - 1960) gồm có các anh chị Huỳnh Công Nhân, Châu Đình Du, Lều Thị Phương, Phạm Thái Bình, Phạm Phú Oanh, Trần Bích Ngọc và tôi. Thầy Diệp Minh Châu được phân công dạy chúng tôi về tượng tròn. Khác với những thầy khác là thầy ít quan tâm đến tỷ lệ, cấu trúc mà chỉ lưu tâm đến cách tạo khối, nghĩa là khối phải có chất điêu khắc, khối phải có tình cảm, có duyên gây cho người xem thích thú. Với trình độ ban đầu bước vào nghề sao tôi hiểu được những điều như vậy. Vậy mà chỉ khi xem thầy nặn tượng “Phú Lợi cầm thù” (năm 1959) tôi mới thấm điều ấy. Thầy nặn tượng Phú Lợi có một đêm. Khi bàn tay thầy với xúc cảm dạt dào, những tác đất dẻo được phù phép vận vẹo và những cái vuốt tay thuần thực tạo thành những khối, những tiếng thét đau đớn với những cái nẩy tay để thể hiện con người đau đớn, quần quai bị tra tấn dã man...”.

Nhà điêu khắc Lưu Danh Thanh cũng không quên nhắc đến những lời động viên nhắc nhở của thầy Châu trong những lần phụ việc cho thầy: “Có một lần khi tôi đỡ giúp thầy một cái tượng chân dung, thầy mời tôi uống rượu rồi chậm rãi kể chuyện cho tôi nghe về tài hoa của nhà văn Nguyễn Tuân, nhà văn Nguyễn Hồng và thầy bảo: “Người ta sinh ra trên đời có quyền làm bác sĩ, kỹ sư nhưng không có quyền làm nghệ sĩ. Nhớ lấy”.

Họa sĩ - nhà điêu khắc Diệp Minh Châu giờ đã đi xa, và cậu học trò Lưu Danh Thanh ngày nào giờ cũng đã bước vào tuổi 80, thế nhưng câu nói của người thầy năm xưa vẫn khiến ông đau đầu trăn trở: “Tôi có cảm giác như thầy đã dẫn với theo thế hệ các đồng nghiệp của tôi, những người vẫn còn nhiệt huyết yêu nghề và sẽ đi trọn cuộc đời như thầy...” – nhà điêu khắc Lưu Danh Thanh xúc động chia sẻ.

HÀ THAO

TƯỢNG “BÁC HỒ VÀ THIẾU NHI” CỦA NHÀ ĐIÊU KHẮC DIỆP MINH CHÂU

NINJA - NHỮNG “THÍCH KHÁCH” BÍ ẨN ĐÔI KHI CÒN ĐƯỢC GỌI LÀ “SHINOBI”, CÓ MỘT ĐỜI SỐNG CỰC KỶ KHÓ HIỂU NẴM Ở LÀN RẠNG GIỮA LỊCH SỬ VÀ TIỂU THUYẾT. DÙ THỂ HỌ VẪN TRUYỀN CẢM HỨNG CHO HÀNG THẾ HỆ NGƯỜI NHẬT BẢN VÀ THÂM CHÍ TIẾNG TẮM CÒN VANG XA TẬN NƯỚC NGOÀI.

● XUẤT THÂN NÔNG DÂN

Dù có nhiều tài liệu có đôi chút khác nhau về Nhẫn giả (Ninja), song các chuyên gia về lĩnh vực này thường đi đến thống nhất ở một vài khía cạnh phổ biến: Lực lượng chiến binh du kích mật này từng sống tại những vùng núi non trong địa giới tỉnh Mie (Nhật Bản) trong khoảng giữa thời gian năm 1487 và 1603. Trong suốt một thế kỷ của xung đột quân sự khốc liệt, các Nhẫn giả được cho là “những sát thủ hợp đồng”, họ giết người bằng những kỹ năng võ công điêu luyện, khó hiểu, hành tung biến hóa xuất quỷ nhập thần. Nhưng với những chi tiết này thì với học giả kiêm sử gia quân sự Stephen Turnbull, người từng xuất bản nhiều cuốn sách về văn hóa và lịch sử Ninja, cũng khẳng định rằng thật khó để chứng minh. Mặc dù vậy, ông Turnbull vẫn cho rằng có ít nhiều về Ninja là sự thật. Học giả sử gia Stephen Turnbull viết: “Tất cả những truyền thống được tạo ra đều phải dựa trên những căn bản thực tế nào đó, không quan trọng về các liên kết giữa truyền thống được sinh ra và lịch sử ghi lại”.

Vài thập niên sau khi Ninja được cho là đã từng sinh sống, giới sử gia và những người kể chuyện dân gian đã bắt đầu viết nhiều về đối tượng này: họ là ai, họ đã làm gì, họ ăn uống ra sao. Nhiều tài liệu mô tả làm thế nào mà Ninja rất sợ ăn thực phẩm có mùi (dễ bị kẻ thù phát hiện ra), ăn uống kiêng khem để giữ cho cơ thể luôn nhanh nhẹn, hay thậm chí truyền đi các tín hiệu mật bằng cách sử dụng thực

BÍ MẬT ÍT NGƯỜI BIẾT VỀ NINJA

TƯ THẾ LUYỆN KIẾM THUẬT, MỘT MÓN VÕ KHÍ TRONG PHO NHẢN THUẬT MÀ CÁC NHẢN GIẢ BẮT BUỘC PHẢI LUYỆN THÀNH THỰC. ẢNH: ARABSMMA

phẩm. Những mô tả hiện đại về Ninja thường khắc họa họ như một thể lực huyền thoại, vận một bộ y phục dạng Pyjama cổ xưa, có tài ẩn thân trong bóng tối. Tuy nhiên, những tài liệu sơ khai có vẻ là chân thực nhất về Ninja thì nói rằng họ như những nông dân – nửa nông dân nửa võ sĩ đạo, họ hay ăn những nông sản tự trồng được. Học giả sử gia Stephen Turnbull viết trong một cuốn sách phát hành không lâu: “Nhiều Nhẫn giả được cho rằng họ có nguồn gốc xuất thân từ tầng lớp thấp kém trong xã hội. Các phương pháp hành động của họ thường trái lại với lý tưởng của các võ sĩ đạo cao quý”.

● TRỞ THÀNH MỘT NHẢN GIẢ

Rất nhiều người nghĩ rằng Nhẫn giả là những cỗ máy tăng hình giết người, nhưng ông Toshinobu Watanabe (một chuyên gia Nhẫn giả ngoài 70 tuổi, sống tại thành phố Koka, tỉnh Shiga, Nhật Bản) lại khẳng định rằng mục tiêu cao nhất mà các nhẫn giả muốn đạt tới là “tâm an”. Ông Toshinobu quả quyết: “Nhẫn giả không phải là ác quỷ. Họ tin vào hòa bình. Họ thu thập thông tin nhằm tránh chiến tranh càng nhiều càng tốt. Họ luôn nghĩ rằng chỉ giết người khi cần thiết và cũng để sống sót”. Tâm an bao gồm cả trạng thái không sợ chết, vì “không sợ chết sẽ

giúp tìm thấy lối thoát” và cũng tìm ra cách để không đại bại vào tay kẻ thù, và quan trọng là “nắm được suy nghĩ của kẻ thù”. Muốn được “tâm an”, các Nhẫn giả phải trải qua những điều kiện tối luyện ngặt nghèo về cả thể chất và tinh thần. Trong hình thức tu hành Tu Nghiệm Đạo (Shugendo), các Nhẫn giả phải đi chân trần ở những chốn linh thiêng, thả lỏng tinh thần để cuối cùng có thể đi trong vạc nước đang sôi sùng sục, hay đi trên lưới kiếm..

Ngoài việc sở hữu khả năng sử dụng binh khí, các Nhẫn giả còn là những bậc thầy hóa trang ảo diệu, không ai biết ngoại hình thật của họ ra sao khi họ có thể “chỉnh cặp lông mày, làm đen răng bằng gỉ sắt, thay đổi hình dạng chân tóc, thoa mực tàu lên mặt”. Trái ngược với niềm tin dân gian cho rằng các Nhẫn giả thường là hắc y nhân (vận toàn đồ đen), nhưng sự thực thì họ là các Thanh y nhân (bận đồ màu xanh đậm) vì “không để lộ hành tung khi ánh trăng chiếu vào). Và niềm tin dân gian cho rằng các Nhẫn giả thường mang móc và dây thừng khi muốn đột nhập vào lâu đài vào đêm không trăng sao, nhưng sự thật thì các nhẫn giả thường giả cách ngã bệnh ngay trước cổng lâu đài, như ngộ độc thức ăn chẳng hạn, rồi giả cách trao quà cho người chủ lâu đài và

thân nhân của họ. Khi cá đả cần câu cũng là lúc các Nhẫn giả ra tay hành động.

● TUYỆT KỸ NHẢN THUẬT CỦA NINJA

Nhẫn thuật (Ninjutsu) hay thỉnh thoảng còn được gọi là ninpō (Nhẫn pháp) theo thuật ngữ hiện đại, đó là sự hợp nhất của chiến lược và chiến thuật dùng trong trận chiến, chiến tranh du kích và gián điệp được thực hiện nhuần nhuyễn bởi các nhẫn giả. Nhẫn thuật là một môn võ thuật độc đáo so với các môn phái võ thuật truyền thống ở Nhật Bản. Nó là sự tích hợp của võ thuật phổ quát (taijutsu) cùng với Thủ Lý Kiếm (Shurikenjutsu, ném phi tiêu), Kiếm thuật (Kenjutsu), Thương thuật (Sojutsu), Bổng thuật (Bojutsu) và những môn binh khí lợi hại khác. Trong khi tổ chức võ thuật quốc tế đã chính thức công nhận một số phiên bản Nhẫn thuật hiện đại, thì nguồn gốc đích thực của môn võ này vẫn còn đang gây tranh cãi. Một số hệ phái Nhẫn thuật tự tuyên bố họ là đích chân truyền của môn võ công này, mặt khác Nhẫn thuật không mang tính tập trung như Judo hay Karate. Togakure-ryu được xem là tài liệu đầu tiên viết về Nhẫn thuật và được cho là nó ra đời vào thế kỷ 16.

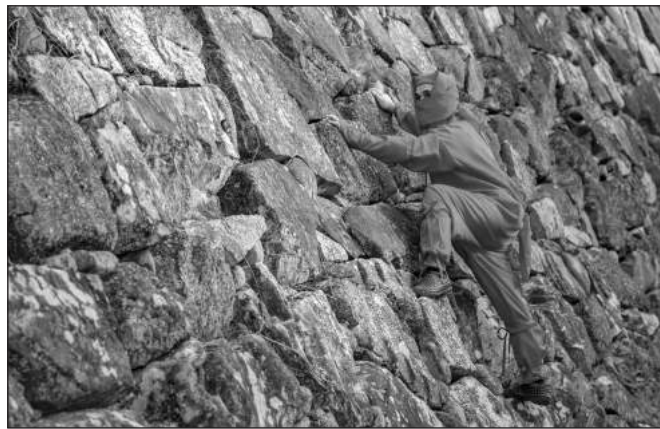
Hoạt động gián điệp ở Nhật Bản đã ra đời dưới thời Thành Đức Thái Tử (Shotoku, 572-622). Theo trước tác Shoninki, nhu cầu sử dụng Nhẫn thuật đã diễn ra trong một chiến dịch quân sự ngay trong thời kỳ diễn ra Chiến tranh Genpei khi Nguyên Nghĩa Kinh (Minamoto no Kuro Yoshitsune) chọn các chiến binh để trở thành Nhẫn giả (Shinobi) dùng để đánh trận. Tài liệu này cũng nói rằng trong suốt thời đại Tân Chính (1333-1336), dũng sĩ Nam Mộc Chính Thành (Kusunoki Masashige) được cho là biết cách sử dụng Nhẫn thuật.

Theo các dòng chú thích trong bản thảo Shoninki thì chiến tranh Genpei đã kéo dài từ năm 1180 đến năm 1185, và Phong trào Tân Chính (1333 và 1336). Nhẫn thuật đã được phát triển mạnh bởi các võ sĩ đạo trong thời kỳ Nam - Bắc Triều (1336-1392), kỹ thuật này được chế tấu xảo diệu bởi các toán võ sĩ đạo đến từ Koka và tỉnh Iga của Nhật Bản vào các thời kỳ cuối. Trong suốt chiều dài lịch sử, Nhẫn giả được cho là “thích khách” hay gián điệp, họ thường được các lãnh chúa phong kiến thuê để thực hiện các hợp đồng giết người.

Vai trò hoạt động của các Nhẫn giả chủ yếu nhằm vào 2 thuật chính là tàng hình và do thám. Họ sử dụng 2 tuyệt kỹ này nhằm tránh đối đầu trực diện nếu đối thủ có võ công cao hơn. Trong trạng thái chiến tranh thời phong kiến ở Nhật Bản, Nhẫn thuật đã ra đời như một dạng võ công đối phó. Các nhẫn giả sử dụng tài nghệ của họ để có thể sinh tồn trong một thời gian với đầy bất ổn chính trị. Nhẫn thuật bao gồm rất nhiều kỹ năng thu thập thông tin, cùng các kỹ năng tránh bị phát giác, lẩn tránh hay đánh lạc hướng kẻ thù. Mỗi Nhẫn giả là một cao thủ khi họ có thể trốn thoát kẻ thù, ngụy trang tài tình, bắn cung điêu luyện, phóng phi tiêu thần sầu, am hiểu dược thảo chữa bệnh cùng những kỹ năng khác thường khác. Các kỹ năng liên quan đến gián điệp và ám sát tỏ ra rất hữu dụng nhất là trong thời phong kiến lộn xộn.

● ĂN UỐNG TRÁNH MÙI HÔI

Các tài liệu xưa mô tả, họ luôn biết cách ẩn mình nhiều ngày, xâm nhập vào lãnh thổ địch, có thể hoạt động gián điệp hoặc “thích khách”. Tập chí Aera dẫn lời nhà nghiên cứu Makato Hisamatsu đến từ trung tâm nghiên cứu Ninja mới mở của Đại học Mie, cho biết: “Nếu Ninja ăn uống như nông dân thì họ sẽ ăn đúng 2 bữa mỗi ngày, phần lớn là kê, cám gạo, miso, rau và cây dại. Họ ăn

NINJA LUYỆN LEO VÁCH TƯỜNG ĐÁ Ở TỈNH MIE, NHẬT BẢN. ẢNH: ALL ABOUT JAPAN
nhiều châu châu, rắn và cả ếch. Đó là chế độ ăn uống cân bằng nhất so với thời đại ngày nay”. Chắc chắn là những lợi ích dinh dưỡng của gạo lứt đã được ghi lại rõ ràng, mặc dù những loài côn trùng, loài bò sát và loài lưỡng cư thường xuất hiện trong các chế độ ăn uống ngày hôm nay có lẽ lấy cảm hứng từ cách ăn uống lành mạnh của Ninja.

Nhưng một số tài liệu gốc có từ cuối thế kỷ 17 và thế kỷ 18 đã cho thấy có một số đặc trưng giữa chế độ ăn uống của Ninja và giới nông dân nói chung. Tờ Health Press của Nhật Bản dẫn lời giải thích của nhà nghiên cứu Makato Hisamatsu: “Các Nhẫn giả được cho là tránh ăn các loại thực phẩm có mùi nồng vì sợ bị kẻ thù phát giác. Các loại tỏi và những loài gia vị khác thuộc họ hành đều không đưa vào thực đơn của Nhẫn giả (các loại thịt đỏ cũng bị kiêng, hầu hết người sống vào thời kỳ Trung Cổ ở Nhật Bản là người theo đạo Phật hoặc Thần Đạo và đều ăn chay là chủ yếu).

Ngoài ra còn có những lý do khác. Nhẫn giả được cho rằng luôn chú ý đến vòng eo của họ để giúp cho dáng vẻ và hành động của họ luôn nhanh nhẹn. Nhà nghiên cứu Hisamatsu khẳng định điều này. Ông Hisamatsu mô tả rằng giới Nhẫn giả luôn áp dụng một thứ gọi là “quy luật sắt”, theo đó các Nhẫn giả không cho phép trọng lượng họ nặng quá 60kg: bằng trọng lượng tiêu chuẩn của một bao gạo. Cách giữ eo

Ninja và lịch sử của họ, cũng mô tả về “viên thực phẩm” tương tự nhằm giúp Nhẫn giả tránh bị mất nước.

● TRUYỀN TIN MẬT BẰNG THỰC PHẨM

Công thức cho “viên thực phẩm” ở bảo tàng Iga-ryu được làm từ bột dưa muối nghiền, nắm lúa mạch đen và đường tinh luyện, sự kết hợp của 3 nguyên liệu này trong một món ăn mà ngày nay có thể được dùng để chữa chứng nôn nao khó chịu. Tác giả Antony Cummins trong tác phẩm “Samurai và Ninja: Câu chuyện thực sự đằng sau huyền thoại chiến binh Nhật Bản” đã viết rằng: “Những viên thuốc này quả tuyệt vời cho “các trinh sát đường dài. Họ phải trải qua những khoảng thời gian dài mà chỉ cần ăn ít hoặc không ăn gì, và sức khỏe họ sẽ giảm dần dần chứ không tụt lự”. Các tác phẩm của nhà văn quân sự Nhật Bản sống vào thế kỷ 18 là Chikamatsu Shigenori đã mô tả một cách dùng thức ăn khác trong văn hóa Nhẫn giả: một cách dùng thực phẩm để truyền tin mật. Để biểu thị ngày, các Nhẫn giả sẽ gửi đi những mẫu cá, số lượng và kích thước các mẫu cá sẽ tương ứng với ngày và tháng.

Nhà văn quân sự Chikamatsu Shigenori viết: “Để biểu thị về sự phản bội, các Nhẫn giả sẽ gửi đi cá ướp muối. Muốn đốt phá, phóng hỏa nơi nào đó, Nhẫn giả sẽ gửi đi 1 con cá khô; bánh ngọt là lời kêu gọi quân cứu viện; bánh mì cuộn là lời kêu gọi tập hợp lực lượng để đánh tập hậu kẻ thù; bánh gạo dùng thay cho một số cam kết điều khoản, các Nhẫn giả sẽ gửi nó khi họ cảm thấy có lợi cho mình. Các Nhẫn giả cũng sẽ gửi đi một lá thư an ủi nhằm bảo vệ sứ giả nếu họ rơi vào tay kẻ xấu. Vấn đang có những tranh luận sôi nổi về sự tồn tại của các Nhẫn giả. Một tài liệu từ thập niên 1670 cho thấy rằng Nhẫn giả “nhẹ hơn không khí, có thể xâm nhập bất kỳ nơi đâu, và không thể phát hiện ra họ”.

NGUYỄN THANH HẢI

Từng có thời gian hoạt động trong lĩnh vực xuất khẩu lao động từ Việt Nam sang Đài Loan, Mai Xuân Tâm (sinh năm 1982, trú tại Hà Nội) có một số mối quan hệ với doanh nhân bản xứ. Dựa trên mối quan hệ này, chỉ trong vòng vài năm, Tâm đã tiến hành lừa đảo hàng loạt

doanh nghiệp xứ Đài, chiếm đoạt số tiền lên tới vài chục tỷ đồng. Mới đây, Mai Xuân Tâm đã bị Tòa án nhân dân TP Hà Nội tuyên phạt 20 năm tù giam về hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản. Nhưng gã siêu lừa sẽ còn phải ra trước vành móng ngựa thêm nhiều lần nữa...

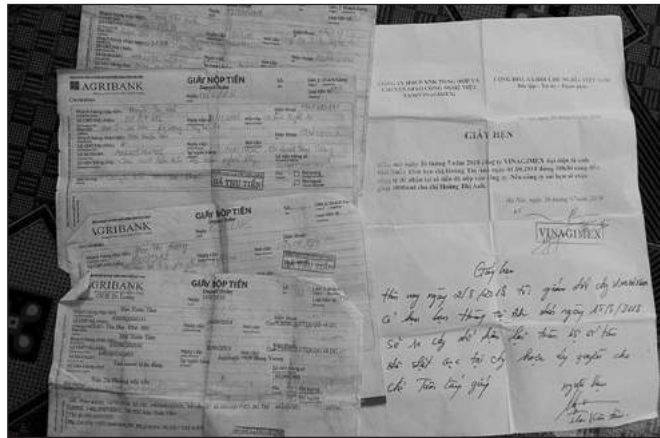
Thêm nhiều nạn nhân của siêu lừa Mai Xuân Tâm

● DOANH NGHIỆP ẪN "TRÁI ĐĂNG"

Nếu chỉ gặp Tâm một hai lần ở ngoài xã hội, người ta dễ bị chinh phục bởi lối ăn nói dẻo như kẹo kéo cùng thái độ làm việc nghiêm chỉnh, chín chu. Tuy nhiên, đó chỉ là vỏ bọc của một siêu lừa. Không dừng lại ở việc lừa những người nông dân nghèo vài chục, vài trăm triệu đồng để "chạy" suất làm việc tại nước ngoài, Tâm còn dùng đủ mánh khóe để rút bạc tỷ từ tay các nhà đầu tư nước ngoài. Một trong số đó là Công ty Bingotimes - công ty chuyên kinh doanh máy trò chơi điện tử có thưởng tại Đài Loan (Trung Quốc).

Theo tài liệu từ cơ quan điều tra, thời điểm năm 2015-2016 Mai Xuân Tâm làm việc tại Công ty Cổ phần xuất nhập khẩu tổng hợp và chuyển giao công nghệ Vinagimex. Trong thời gian này, Tâm quen biết một số lãnh đạo và nhân viên Công ty Bingotimes. Sau đó Tâm đã môi giới cho công ty này ký kết hợp đồng với Doanh nghiệp tư nhân xây dựng số 1 tỉnh Điện Biên về việc lắp đặt và kinh doanh 1 máy trò chơi có thưởng tại khách sạn Mường Thanh tại Nha Trang (Khánh Hòa).

Tháng 8-2017 với mong muốn tiếp tục hợp tác mở câu lạc bộ trò chơi có thưởng tại hệ thống khách sạn Mường Thanh, Công ty Bingotimes cử nhân viên là chị Wei Tung Yu (tên thường gọi là Una, sinh năm 1984) sang Việt Nam liên hệ với Tâm để trao đổi việc hợp tác. Trước đó Tâm quen biết

TIN LỜI TÂM, NHIỀU NGƯỜI DÂN Ở NGHỆ AN, HÀ TĨNH ĐÃ NỘP TIỀN CHO GÃ ĐỂ RỜI LÂM VÀO CẢNH NỢ NẠN CHỒNG CHẤT

với anh Nguyễn Thanh Tuấn, Giám đốc khách sạn Mường Thanh (Hà Nội) nên Tâm đã dẫn Una đến gặp anh Tuấn.

Trong buổi gặp trao đổi, anh Tuấn có đề cập đến Doanh nghiệp tư nhân xây dựng số 1 tỉnh Điện Biên có chủ trương hợp tác với các đơn vị để mở câu lạc bộ kinh doanh trò chơi có thưởng tại hệ thống khách sạn Mường Thanh, nếu Công ty Bingotimes muốn hợp tác thì tiến hành khảo sát tại một số khách sạn Mường Thanh trên cả nước, sau đó sẽ trực tiếp trao đổi, bàn bạc cụ thể. Tâm đã dẫn chị Una đi thăm, khảo sát một số khách sạn, trong đó có khách sạn Mường Thanh Đà Nẵng.

Tháng 11-2017, do cần tiền nên Tâm đã bịa ra lý do Doanh nghiệp tư nhân xây dựng số 1 tỉnh Điện Biên đồng ý hợp tác với Công ty Bingotimes mở câu lạc bộ trò chơi có thưởng tại khách sạn Mường Thanh Đà Nẵng. Tâm yêu cầu Công ty Bingotimes phải chuyển 700 ngàn USD cho Tâm, trong

đó có 250 ngàn USD là tiền làm giấy phép, số còn lại là tiền đặt cọc.

Tin tưởng lời nói của Tâm, Công ty Bingotimes đã chuyển trước 220 ngàn USD vào tài khoản của vợ Tâm và 30 ngàn USD cho một phụ nữ tại Đài Loan do Tâm chỉ định. Tâm cũng đã thảo ra một "hợp đồng trừ bị" xác nhận Công ty Bingotimes hợp tác mở câu lạc bộ kinh doanh có thưởng tại khách sạn Mường Thanh Đà Nẵng, có đóng dấu đỏ của Công ty Cổ phần xuất nhập khẩu tổng hợp và chuyển giao công nghệ Vinagimex tại Hải Dương. Sau đó Tâm dùng điện thoại chụp lại ảnh giấy xác nhận gửi cho vợ Tâm là Nguyễn Thị Yên để Yên gửi cho chị Una qua một phần mềm nhắn tin trên điện thoại di động.

Tâm cũng làm giấy nhận tiền với nội dung đã nhận 250 ngàn USD của Công ty Bingotimes có đóng dấu đỏ. Do Công ty Bingotimes yêu cầu Tâm gửi giấy biên nhận có đóng dấu của Doanh nghiệp tư nhân xây dựng số

1 tỉnh Điện Biên nên Tâm đã mò lên mạng Internet tìm dấu đỏ của doanh nghiệp này để chế ra giấy tạm nhận tiền hợp tác đề ngày 17-11-2017 với nội dung đã nhận 250 ngàn USD của Công ty Bingotimes. Tâm cũng chụp lại giấy này và gửi cho chị Una.

Đầu năm 2018, đại diện lãnh đạo Công ty Bingotimes sang Việt Nam bàn bạc hợp tác kinh doanh. Tâm dẫn lãnh đạo công ty này đến gặp ông Tuấn và ông Lê Thanh Thân - Giám đốc Doanh nghiệp tư nhân xây dựng số 1 tỉnh Điện Biên đồng thời là chủ sở hữu chuỗi khách sạn Mường Thanh. Tại buổi gặp, ông Thân đã từ chối đàm phán với Công ty Bingotimes.

Sợ vụ việc bại lộ, Tâm đã dịch lại cho Công ty Bingotimes là ông Thân đồng ý để Công ty Bingotimes hợp tác kinh doanh máy trò chơi điện tử tại khách sạn Mường Thanh Đà Nẵng để Công ty Bingotimes tin tưởng tiếp tục chuyển tiền. Dĩ nhiên, Tâm cũng không cho ông Thân và ông Tuấn biết việc Tâm hứa hẹn và đã thu 250 ngàn USD của Công ty Bingotimes từ tháng 11-2017.

Tin tưởng Doanh nghiệp tư nhân xây dựng số 1 tỉnh Điện Biên đồng ý hợp tác kinh doanh, từ ngày 8-1-2018 đến ngày 1-2-2018 Công ty Bingotimes tiếp tục chuyển cho Tâm thêm 350 ngàn USD nữa. Sau khi nhận 600 ngàn USD, Tâm

SIÊU LỪA MAI XUÂN TÂM THỜI ĐIỂM MỚI BỊ CƠ QUAN CÔNG AN BẮT GIỮ

tiếp tục yêu cầu Công ty Bingotimes chuyển nốt 100 ngàn USD như thỏa thuận ban đầu. Do công ty này chưa kịp chuyển tiền nên ngày 13-2-2018 Tâm soạn bản thông báo với nội dung Doanh nghiệp tư nhân xây dựng số 1 tỉnh Điện Biên dừng hợp tác với Tập đoàn Bingotimes. Nhận được thông báo này, đại diện Bingotimes vội liên hệ với ông Tuấn và lúc đó mới phát hiện hành vi lừa đảo của Tâm. Tháng 8-2018 Cơ quan CSĐT Công an TP Hà Nội đã bắt giam Mai Xuân Tâm để điều tra về hành vi lừa đảo chiếm đoạt tài sản.

Tháng 1-2019 vừa qua, Tòa án nhân dân TP Hà Nội đã mở phiên tòa xét xử vụ án lừa đảo chiếm đoạt tài sản của bị can Mai Xuân Tâm đối với Công ty Bingotimes. Tâm đã phải lĩnh án 20 năm tù, đồng thời hội đồng xét xử cũng tuyên buộc “cô” kinh doanh “sòng bạc” phải bồi thường toàn bộ số tiền gần 14 tỷ đồng cho Công ty Bingotimes.

● NHIỀU NẠN NHÂN TIẾP TỤC TỐ CÁO

Cùng trong thời gian lừa Công ty Bingotimes, Mai Xuân Tâm sử dụng nhiều thủ đoạn quá khéo để chiếm đoạt tài sản của một doanh nhân Đài Loan khác, đó là bà Li Miao (quốc tịch Đài Loan).

Theo như tố cáo của bị hại gửi Cơ quan công an, khoảng năm 2015 bà Li Miao đã hùn vốn với Mai Xuân Tâm để mở dịch vụ massage tên Đông Phương

8, mỗi bên góp một nửa vốn. Hai bên cũng thỏa thuận tỷ lệ ăn chia là 50-50, sau khi đã trừ đi hết chi phí.

Để có thể nhận tiền từ bà Li Miao, Tâm soạn một bản hợp đồng hợp tác, đóng dấu công ty của Tâm (chi nhánh tổng công ty xuất khẩu lao động do vợ Tâm làm giám đốc). Tin tưởng vào sự hợp tác này, bà Li Miao đã chuyển cho Tâm 200 ngàn USD. Sau khi cơ sở massage đi vào hoạt động, khoảng 3 đến 6 tháng Tâm sẽ thanh toán lợi nhuận bằng USD cho bà Li Miao.

Đến đầu năm 2017, dịch vụ massage gần như không có khách nên lâm vào cảnh thua lỗ, thu không đủ bù chi. Qua mạng xã hội, Tâm đề nghị Li Miao cùng thanh lý cửa hàng. Dù chưa được sự đồng ý của đối tác, Tâm đã sang tên cửa hàng cho một người khác với giá 800 triệu đồng. Để che mắt đối tác, dựa trên doanh số kinh doanh các tháng trước, hàng tháng Tâm vẫn gửi cho bà Li Miao tiền “lợi nhuận”. Lần cuối cùng Tâm gửi cho bà Li Miao 6.300 USD.

Sau đó, Tâm liên lạc với bà Li Miao đề nghị một trong hai người sẽ mua lại cơ sở kinh doanh, số tiền sẽ được trả dần trong vòng 2 năm (nhưng thực chất Tâm đã bán cho người khác rồi). Bà Li Miao không đồng ý và thuê luật sư hẹn làm việc với Tâm. Tuy nhiên, bà Li Miao và luật sư chưa kịp gặp thì Tâm đã bị Cơ quan công an bắt giam về hành vi lừa đảo Công ty Bingotimes.

VỚI HI VỌNG HỢP TÁC KINH DOANH TRÒ CHƠI CÓ THƯỞNG, CÔNG TY BINGOTIMES ĐÃ BỊ “CÔ” TÂM LỪA ĐẢO CHIẾM ĐOẠT TÀI SẢN

Theo Cơ quan công an, hành vi phạm tội của Mai Xuân Tâm trong việc hợp tác làm ăn với bà Li Miao là rất rõ ràng. Trong thời gian tới, các điều tra viên sẽ thực hiện các biện pháp tố tụng với bị can này.

Được biết, không chỉ tổ chức lừa đảo các doanh nghiệp, cá nhân Đài Loan, Mai Xuân Tâm còn bị nhiều người dân ở Nghệ An tố cáo lừa đảo trong việc xuất khẩu lao động.

Theo chị Hoàng Thị T. (trú tại xã Lạc Sơn, huyện Đô Lương, tỉnh Nghệ An), tháng 5-2018, chị cùng 3 người ở cùng huyện được một người quen giới thiệu ra Hà Nội gặp Mai Xuân Tâm, đại diện cho Công ty Vinagimex có trụ sở tại quận Hoàng Mai, Hà Nội để làm thủ tục đi xuất khẩu lao động tại Đài Loan.

Gã siêu lừa liên tục giục chị T. và 3 người này chuyển tiền để được làm thủ tục. Tin tưởng, chị T. và 3 người lần lượt chuyển khoản cho Tâm, mỗi người chuyển 110 triệu đồng. Khoảng một tuần sau, Tâm hẹn 4 người ra Hà Nội đóng thêm tiền để làm visa chuẩn bị bay nhưng sau nhiều lần hẹn, cả 4 người này ra Hà Nội để làm visa đều phải về tay không. Tâm giải thích do bị lẫn lộn giấy tờ nên chưa làm được. Đến lần hẹn thứ ba vẫn không làm được, nghi ngờ Tâm nên chị T. và 3 người bạn ra Hà Nội đề nghị chấm dứt hợp đồng và được Tâm đồng ý.

Tháng 7-2018, Tâm viết giấy hẹn ngày 1-8-2018 sẽ

trả lại toàn bộ số tiền đã nhận. Đến hẹn, chị T. và 3 người đồng hương ra Hà Nội đòi thì 2 người là chị T. và chị Trần Thị P. (cùng ở xã Lạc Sơn, huyện Đô Lương) nhận được giấy hẹn của Tâm là 15 ngày sau sẽ trả. Nửa tháng sau, chị T. và chị P. lại ra Hà Nội đòi tiền thì không gặp được Tâm mà chỉ gặp vợ Tâm là bà Nguyễn Thị Yên - Giám đốc Công ty Vinagimex. Bà Yên trả cho chị T. 1.200 USD (đây là số tiền trước đó chị T. nộp trực tiếp cho bà Yên).

Thời điểm đó, chị T. muốn đòi lại số tiền đã nộp như lời hứa của bà Yên và ông Tâm nhưng bà Yên nói số tiền 110 triệu đồng đã được chuyển vào khoản riêng của ông Tâm, bà Yên không biết, ông Tâm không nộp về công ty. Cực chẳng đã, chị T. ăn chục năm chờ hơn nửa tháng với mong muốn gặp Tâm để đòi tiền song đều thất bại. Sau đó bà Yên nói ông Tâm đã bị công an bắt.

Ngoài ra, Mai Xuân Tâm cũng bị hàng chục dân nghèo ở các tỉnh Nghệ An, Hà Tĩnh tố cáo lừa đảo chiếm đoạt của họ từ 1.000-3.000 USD tiền “đặt cọc” để đi xuất khẩu lao động. Khi nộp tiền, họ đều được Tâm hứa hẹn sẽ nhanh chóng hoàn thiện hồ sơ để sớm đưa các lao động này sang Đài Loan. Song, tất cả đều chỉ là những lời đầu môi chót lưỡi. Chưa ai trong số họ đòi được tiền đã nộp cho Tâm và công ty của hắn.

YÊN CHI

MAI XUÂN TÂM TRƯỚC VÀNH MÓNG NGỰA TRẢ GIÁ CHO HÀNH VI LỪA ĐẢO CÔNG TY BINGOTIMES, THÁNG 1-2019

MỸ LATINH:**SÂN KHẤU ĐẢO CHÍNH QUEN THUỘC CỦA CIA**

Việc Washington đang nỗ lực sử dụng mọi thủ đoạn để lật đổ chế độ hợp hiến của Tổng thống Maduro tại Venezuela là một thực tế mà ai cũng biết từ lâu nay. Nếu xét theo bề dày lịch sử, Mỹ Latinh từ lâu luôn được nước Mỹ coi là “vườn rau” của mình, là nơi họ có thể “vun trồng” những chế độ chính trị có lợi cho họ, đồng thời nhỏ bỏ những chính quyền được coi là “không hợp khẩu vị” đối với mình. Thủ phạm đứng đằng sau hàng loạt những âm mưu đảo chính tại khu vực này không ai khác chính là Cục Tình báo trung ương Mỹ (CIA). Hãy cùng điểm qua một số sự kiện đáng chú ý...

● **CHIẾN DỊCH PBSUCCESS – GUATEMALA CHÌM TRONG KHỎI LỬA**

Trong những năm Chiến tranh thế giới thứ hai, Mỹ Latinh nói chung vẫn nằm dưới quyền kiểm soát hoàn toàn về chính trị của Mỹ. Ngay từ thế kỷ XIX, Washington đã lập ra cái gọi là “Học thuyết Monroe”, theo đó toàn bộ châu Mỹ được tuyên bố là khu vực đại diện cho quyền lợi của Mỹ. Nhưng đến năm 1944, chiến lược này đã gặp phải rạn nứt nghiêm trọng đầu tiên.

Nguyên nhân bắt nguồn từ một cuộc đảo chính tại Guatemala, dẫn tới việc lên nắm quyền của một nhóm sĩ quan quân đội theo quan điểm dân tộc chủ nghĩa, đặc biệt phản đối ảnh hưởng của Washington tại đất nước này. Nhóm này tổ chức một vài cuộc bầu cử dân chủ đầu tiên không chịu sự giật dây của Mỹ, trong đó giành chiến thắng đầu tiên là nhà văn Jose Arevalo, người sau đó đã thiết lập quan hệ ngoại giao với Liên Xô.

Đến năm 1951, tại Guatemala đã diễn ra một cuộc bầu cử nữa với chiến thắng của Jacobo Arbenz, một trong những nhà lãnh đạo cuộc đảo chính năm 1944. Trên cương vị nguyên thủ quốc gia Guatemala, Arbenz đã chỉ trích gay gắt chiến dịch của Liên Hợp Quốc do người Mỹ đứng đầu tại Triều Tiên, hợp thức hóa đảng Cộng sản và điều chủ yếu là hứa hẹn sẽ quốc hữu hóa công ty United Fruit của Mỹ, khi đó đang kiểm soát phần lớn hoạt động xuất khẩu hoa quả của đất nước này.

Trước tình hình đó, Washington đã xây dựng kế hoạch lật đổ chính quyền Guatemala với mật danh PBSUCCESS. Trên lãnh thổ quốc gia láng giềng Honduras, Mỹ thành lập một căn cứ để đào tạo những tay súng đánh thuê, cũng như là nơi tập trung vũ khí đạn dược để chuẩn bị cho chiến dịch. Mỹ cũng dựng lên một đài phát thanh tuyên truyền có tên “Tiếng nói phong trào giải phóng” chỉ trích cái gọi là những hành vi độc tài của Arbenz. CIA đồng thời cũng tích cực tuyển mộ những thành viên ủng hộ đảo chính trong

CARLOS ARMAS – NGƯỜI CẦM ĐẦU CUỘC ĐẢO CHÍNH TẠI GUATEMALA VÀO NĂM 1954.

nội bộ quân đội Guatemala.

Chiến dịch PBSUCCESS chính thức nổ ra vào tháng 6-1954, với việc quân đánh thuê do đại tá Carlos Armas cầm đầu tràn vào Guatemala. Các máy bay của phe phiến loạn ném bom tại nhiều thành phố, trong khi một số đơn vị quân đội Guatemala cũng chuyển sang hàng ngũ của lực lượng này. Khi Arbenz chỉ thị cung cấp vũ khí cho người dân để chiến đấu, các chỉ huy cao cấp nhất của quân đội đã khước từ, đồng thời gây sức ép bắt ông phải từ chức. Nhà lãnh đạo lâm thời của chính phủ mới Carlos Armas ngay lập tức được Mỹ lên tiếng ủng hộ và thừa nhận.

Tháng 10-1954, Guatemala tổ chức bầu cử tổng thống với sự tham gia duy nhất của một ứng cử viên là Carlos Armas. Sau khi chính thức nắm quyền, các đơn vị quân đội của Armas đã triển khai chiến dịch truy quét, thanh trừng tại khu vực các làng quê, là nơi còn có nhiều người ủng hộ chính quyền bị lật đổ. Chính điều này đã gây ra một cuộc nội chiến đẫm máu tại Guatemala kéo dài cho đến tận năm 1996.

● **CHIẾN DỊCH FUBELT – TRẠI TẬP TRUNG KHÔNG LÒ TẠI CHILE**

Đến năm 1970, cuộc bầu cử tổng thống tại Chile kết thúc với chiến thắng của ứng cử viên Salvador Allende từ đảng Xã hội. Cần nói thêm, trong thời gian diễn ra chiến dịch tranh cử, các cơ quan mật vụ của cả Liên Xô và Mỹ đã có những hoạt động rất tích cực nhằm giành chiến thắng cho ứng cử viên do mình ủng hộ.

Chính quyền mới của Tổng thống Allende ngay lập tức bắt tay vào cải cách kinh tế, tập trung vào quốc hữu hóa lĩnh vực công nghiệp – đầu tiên là các nhà máy đúc đồng thuộc về các công ty của Mỹ. Công cuộc cải cách dẫn tới nhiều kết quả trái ngược. Một mặt, Chile chỉ trong một thời gian ngắn đã giảm tới một nửa tỉ lệ thất nghiệp, tăng đáng kể tiền lương cho người lao động. Nhưng mặt khác, tỉ lệ lạm phát cũng tăng khá cao (lên tới 190% vào năm 1973), chưa kể chính sách tịch thu tài sản đụng chạm tới tầng lớp điền chủ tại Chile. Washington cũng giáng một đòn nặng vào kinh tế khi tuyên bố tẩy chay các sản phẩm đồng, vốn là mặt hàng xuất khẩu chính của Chile.

Trong bối cảnh như vậy, chính quyền Nixon đã quyết định lợi dụng tâm lý bất bình đã nảy sinh để đánh một đòn quyết định. Các tài liệu được giải mật sau này của CIA cho thấy, mật vụ Mỹ đã chuẩn bị rất kỹ cho một chiến dịch có mật danh FUBELT – tích cực hỗ trợ tài chính cho phe đối lập, tuyên truyền tâm lý để kích động dân chúng lật đổ chính quyền. Mỹ ngăn cản tất cả những khoản tín dụng dành cho Chile nhằm làm gia tăng sự bất bình của dân chúng.

Đồng thời với đó, CIA cũng triển khai một loạt các hoạt động phá hoại, gây bất ổn tình hình, thuyết phục người dân Chile về sự cần thiết phải dựng lên một chế độ quân sự cứng rắn hơn. Các nhóm phá hoại tổ chức đánh bom một loạt cầu đường và trạm biến áp. Các phương tiện truyền thông đại chúng do Mỹ kiểm soát lại lu loa đây là hành động của các thành viên cực tả muốn giành lấy hoàn toàn tài sản của người dân và nhanh chóng xây dựng chủ nghĩa cộng sản. Bước quan trọng cuối cùng là CIA tổ chức bắt cóc và sát hại tướng Rene Schneider – người ủng hộ quan trọng nhất của Tổng thống Allende trong quân đội.

Mục tiêu của âm mưu này là để quân đội Chile chuyển sang quyền điều hành của những sỹ quan cao cấp âm mưu đảo chính. Kế hoạch của người Mỹ đã thành công mi mẫn khi chính Tổng thống Allende đã bỏ nhiệm kẻ đứng đầu cuộc đảo chính sau này là tướng Augusto Pinochet vào cương vị tổng tư lệnh quân đội.

Cuộc đảo chính quân sự chính thức diễn ra vào đêm ngày 10, rạng sáng 11-9-1973. Ông Allende bị sát hại khi quân

đảo chính tấn công dinh tổng thống. Tiếp sau đó là một chiến dịch đẫm máu nhằm truy lùng tất cả những người từng ủng hộ phe Xã hội. Chỉ trong vài ngày đầu tiên của cuộc đảo chính, đã có 3.225 người bị sát hại, gần 40 ngàn người bị bắt giữ.

Nhà độc tài Pinochet tại vị tại Chile cho đến tận năm 1990, và quá trình điều tra những tội ác diễn ra dưới thời kỳ cầm quyền của ông ta vẫn được tiếp tục cho tới tận bây giờ. Ngay sau cuộc đảo chính, cùng song hành với các cố vấn kinh tế của Mỹ tới Chile còn có cả các nhân viên mật vụ CIA. Họ đã giúp Pinochet xây dựng hàng loạt những nhà tù nổi tiếng thế giới, là nơi giam cầm khoảng 200 ngàn người trong suốt thời gian cầm quyền của nhà độc tài.

● KỊCH BẢN ĐẢO CHÍNH LẶP LẠI TẠI VENEZUELA?

Năm 1998, Tổng thống Hugo Chavez lên nắm quyền tại Venezuela sau thắng lợi trong bầu cử. Ông ngay lập tức đã tuyên bố chính sách triển khai các cải cách xã hội quy mô lớn – tập trung vào chống nạn nghèo đói và mù chữ, cải thiện chế độ y tế, tăng tiền lương cho người lao động v.v... Chavez quyết định quốc hữu hóa các tập đoàn dầu mỏ để lấy tiền triển khai các cải cách tốn kém trên. Vấn đề là ở chỗ, chính quyền tiền nhiệm của Venezuela đã tổ chức tư hữu hóa hầu hết các công ty dầu mỏ, phần lớn trong số này đều rơi vào tay các tập đoàn lớn của Mỹ.

Năm 2001, Venezuela thông qua luật dầu khí, trong đó xem xét tăng thuế đối với các công ty khai thác dầu, trước khi từng bước quốc hữu hóa toàn bộ lĩnh vực này. Đồng thời, ông Chavez cũng chuyển sang chỉ trích gay gắt chính sách đối ngoại của Washington. Cuối năm 2001, sau khi nổ ra cuộc chiến tại Afghanistan, Chavez xuất hiện trên truyền hình, kịch liệt lên án Mỹ và tung ra nhiều bức ảnh những nạn nhân trẻ em bị thiệt mạng từ các trận ném bom của

SAU CUỘC ĐẢO CHÍNH DO MỸ GIẬT DÂY, ĐẤT NƯỚC CHILE ĐÃ TRÁI QUA MỘT GIAI ĐOẠN DÀI ĐEN TỐI CỦA CHẾ ĐỘ ĐỘC TÀI KHIẾN HÀNG CHỤC NGÀN NGƯỜI BỊ SÁT HẠI VÀ BẮT GIỮ GIAM CẦM.

Mỹ. Nhà Trắng đã rất giận dữ trước thực tế này. Chỉ 4 tháng sau, diễn ra âm mưu đảo chính đầu tiên tại Venezuela với sự đạo diễn của Mỹ.

Tháng 4-2002, bắt đầu diễn ra các cuộc biểu tình phản đối chính phủ tại Caracas, trong đó phe đối lập vu cáo Chavez đang âm mưu xây dựng một chế độ độc tài tại đây. Hậu quả các cuộc xung đột giữa cảnh sát và người biểu tình đã khiến 20 người thiệt mạng, 110 người bị thương. Tiếp đó là sự tham gia của một số lực lượng quân đội nhằm cướp chính quyền. Lực lượng này đã bắt giữ được Chavez vào ngày 11-4, bắt ông phải tuyên bố từ chức và áp giải ông khỏi dinh tổng thống.

Chính quyền được chuyển sang người đứng đầu phe đối lập Pedro Carmona, người ngay lập tức ra lệnh bãi bỏ hiến pháp, giải tán quốc hội và tòa án tối cao và cắt sóng một loạt kênh truyền hình quốc gia. Truyền hình chỉ còn phát sóng các kênh của phe đối lập, trong đó không ngừng chiếu những cảnh biểu tình và chỉ trích những kế hoạch độc tài của Chavez. Chính phủ lâm thời mới ngay lập tức được

Washington lên tiếng công nhận.

Những kẻ cầm đầu cuộc đảo chính hiểu rằng, tổng thống Chavez có được uy tín rất cao đối với người dân sau 3 năm tiến hành các cuộc cải cách vì quyền lợi của người lao động. Chính vì vậy, ông luôn bị chuyển chỗ giam vì lo ngại người dân biết sẽ tổ chức giải cứu. Có lần, ông Chavez được chuyển tới một căn cứ quân sự. Ông đã nhanh trí bỏ được một mẫu giấy liên lạc vào trong thùng rác, trong đó khẳng định mình không chịu từ chức và không chịu rời bỏ chính quyền hợp pháp của mình, kèm theo đó là cả chữ ký và ngày tháng cụ thể. Mảnh giấy được một quân nhân trao lại cho các sĩ quan có cảm tình với Chavez.

Những thông tin trên ngay lập tức được chuyển cho tất cả các đơn vị quân đội tại Venezuela trước khi đến tai người dân. Kết quả là hàng trăm ngàn người đã tụ tập biểu tình ngay tại dinh tổng thống, yêu cầu phải trả tự do ngay cho ông Chavez. Trong bối cảnh tình hình căng thẳng và khẩn trương như vậy, các kênh truyền hình tư nhân do Mỹ giật dây vẫn chỉ liên tục phát các bộ phim truyền, phim hoạt hình và bóng đá. Các lực lượng quân đội trung thành với Chavez nhanh chóng chiếm lại dinh tổng thống.

Cuộc bạo loạn kéo dài trong suốt 47 tiếng đồng hồ nhanh chóng bị dập tắt. Thủ lĩnh phe đối lập Pedro Carmona chạy vào ẩn náu trong đại sứ quán Colombia và nhanh chóng được cấp quyền tị nạn chính trị. Hiện nay, Colombia cũng là một trong những nước đầu tiên theo chân Mỹ thừa nhận tổng thống tự phong Juan Guaido nhằm âm mưu lật đổ chính quyền hợp pháp của đương kim tổng thống Nicolas Maduro. Bản thân Guaido cũng đang bị điều tra vì những thông tin nhận tiền bất hợp pháp từ một số tổ chức nước ngoài thông qua vai trò đạo diễn của CIA.

QUỖNH NGA
(Tổng hợp)

NGƯỜI DÂN VENEZUELA BIỂU TÌNH PHẢN ĐỐI SỰ CAN THIỆP CỦA MỸ VÀO NƯỚC NÀY.